

naša luč

1973

2



— zemlja je slej ko prej okrogla —

kje še „čokolajo“ po naše?

S prijateljem sva obiskala nekaj vasi v zahodni Benečiji.

Mejo sva prešla na mednarodnem bloku pri Učej. S pogledom sva spremljala skalnate vrhove in hribe na najini desní.

Nasproti nama je visela na dveh okroglih drogovih pritrjena velika tabla. Ustavila sva vozilo in izstopila.

Na tabli sva prebrala napis v francoskem, angleškem, nemškem in slovenskem jeziku. Toda v kako spačenem slovenskem:

„Zabranjeno je slikanje, filmanje, mestni in panoramski nacrti in uporaba kukala in daljnogleda poleg navedene zone. Prekrševalci bodo kaznovani, kakor določuje zakon.“

Potem sledijo trije člani kazenskega zakona in nato v oklepaju: (Reg. dekr. 1161 — del 1. 7. 1941).

Presenečena sva se spogledala. Ali res tod še straši nekdanje kraljestvo skupaj s fašističnimi ukazi? Prebrala sva še enkrat: Kraljevi dekret z dne 1. julija 1941.

Potem sva na najini poti videla še več takih napisnih tabel. In ne samo v bližini sedanjé državne meje, ampak tudi ob cestah v ravnini.

V ljudeh je fašistični teror še vedno živ, to sva občutila po vseh vaseh, ki sva jih obiskala. Ko sva jih pozdravljala in ogovarjala v slovenščini, so naju nekako s strahom pogledovali. Globoko v njihovi notranjosti še tli strah, da se bo izza vogala nenadoma prikazal črnosrajčni fašist ali kvesturin, zavihtel nad njimi mangel in zarjul: „Qui si parla soltanto l'

italiano! Qui è l'Italia!“ — Tu se govori samo italijansko! Tu je Italija!

Pa še nekaj jih zadržuje, da ne odgovorijo takoj na vprašanje. Njihova današnja govorica je mešanica slovenskih, narečno-furlanskih in italijanskih besed. Kdor zna italijanski jezik, se z lahkoto pogovarja z našimi Benečani. Na primer: „Čakola da voi qualcuno po naše?“

Na tako vprašanje takoj odgovorijo — tudi „po naše“ — to je deloma po slovensko.

Pa ne samo Benečani slovenskega porekla odgovorijo „po naše“. Ko sva prišla v Zgornje Podbrdo — po italijansko Cesariis — sva se ustavila v gostilni. Prijazna gostilničarka Felica Matighello — popolnoma italijanski priimek — nama je v pogovoru prav tako lepo odgovarjala „po naše“. Ko sva se poslavljala, nama je voščila v razumljivem narečju: „Zbuogam, zbuogam, nu lijevu me stuojta!“ — Zbogom, zbogom in dobro se imejta!

Pred isto gostilno sva dobila mladega fantiča. Na vprašanje, kako mu je ime in kako se piše, je odgovoril: „Maurizio Cramaro.“

Njegov ded se je najbrž pisal Kramar. Kaj pa on, ali razume, kadar govori „po naše“? Seveda razume, vendar ne vsega, ker v šoli v Teru učijo samo italijansko.

Kaj pa doma, v družini, naju je zanimalo. „Čokolamo po naše,“ je takoj odgovoril.

Stari in mladi za domačim ognjiščem še vedno „čokolajo po naše“.

Na prisojnih podnožjih gorskih grebenov, ki na vrhu kažejo samo golo skalovje, je pripetih nekaj manjših vasi: Brijeg, Škrbani in Mlinarji — uradno italijansko ime je Pers. Tu je pred vojno živel okrog 250 ljudi, danes jih ni niti 30 več. Ljudje so prisiljeni, da si iščejo dela in zaslužka v ino-

zemstvu. Vas Brijeg je kot izumrla. Po strmih vaških ulicah rasejo trava in koprive.

V pogovoru z domačinom sva zvedela, da se vrh visoke gore imenuje uradno Monte Postoncicco.

Odkod Postoncicco? Saj to vendar zveni tako domače. Takoj sem vprašal domačina, če so mogoče v višinah tiste gore neke ptice, ki „vagajo vreme“. Seveda so, in še veliko jih je. Oni jih imenujejo paustovka. Po postovki je gora dobila ime.

Še eno prijetno presenečenje sva doživela, ko sva se spuščala iz vasi v dolino. Na levi sva v podpornem obcestnem zidu zagledala narisano puščico in zraven ime Patok. Tako so domačini zapisali ime malo večjega studenca. Uradno pa je ime tega studenca, kasneje manjšega potoka, Gleria in tudi Vedronzata. Domačini uradnega imena niso vzeli za svojega! Zanje je in bo ostal Patok.

Pot naju je pripeljala tudi v hribovsko vas Štelo.

Domačin Tarcisio Cragnolino nama je povedal, da je po zadnji vojni živel v Šteli in zaselkih Mala Mažerija (uradno Malemaseria) in Miksu (uradno Borgo Michs) okrog 720 ljudi, danes štejejo vse tri vasi samo še 130 prebivalcev.

Ura je bila že daleč čez pol dne, zato sva v gostilni naročila kosilo. Med kosilom sva se razgovarjala o dobljenih vtisih v slovenščini. Že omenjeni Tarcisio Cragnolino — nekoč verjetno Kranjc — je pozorno poslušal. Potem se je ojunčil in izjavil, da skoraj vse razume, kar se pogovarjava.

Na gostilniški mizi sva videla glasilo beneških Slovencev „Matajur“. Najin novi znanelec Cragnolino nama je povedal, da rad bere časopise,

(Dalje na 3. str. ovitka)

Naslovna stran: Pokrajina blizu Bleda v snegu

In v Vzhodni Evropi?

Zanimivo razčlenitev položaja v Evropi je ob vstopu v novo leto prinesel nemški časopis Frankfurter Allgemeine Zeitung (30. dec. 1972, str. 1). Članek objavljamo v celoti:

V preteklem letu je naredila zahodna Evropa velik korak naprej. A tudi vzhodni blok se je v sebi utrdil. Le nekdo, ki se na vse požižga, bi mogel ob tej ugotovitvi pripomniti: „Napredek torej na obeh straneh!“ Evropska resničnost kaže, da ima večja enotnost tu in tam za prizadete narode kaj različen pomen.

V zahodni Evropi so države združene svobodno. Nasprotno se čutijo narodi v vzhodni Evropi izpostavljene naraščajočemu združevalnemu pritisku sovjetske vodilne sile. Nekateri od njih računajo pri tem na koristi gospodarskega povezovanja, ki ga Moskva krčevito žene. Seveda politične posledice, za katere pri tem predvsem gre — utrditev sovjetskega gospodstva — ne marajo. A o tem jih nihče ne vpraša.

Madžari so si oddahnili, ko je obisk sovjetskega šefa partije lani v pozni jeseni končno le manj črtal pri budimpeštanski posebni smeri v gospodarski politiki, kot so se sprva bali. A na več svobode gibanja za sedaj ne morejo misliti. Na Poljskem je moral Gierek pozabiti večino svojega že itak skromnega reformnega programa. Nad Češkoslovaško se nebo ne zjasni. Romunija se čuti ogroženo. Nedavno sklenjeni zakon, da je vsakemu občanu prepovedano že pasivno sodelovanje z državo, ki bi jih napadla, je eno množestvilnih sredstev, s katerim more Ceaucescu neznatno utrditi negotovo gotovost svoje dežele.

Sovjetska zveza vijake privija. Ali smo ji mi na Zahodu pri tem pomagali? Cilj zahodne politike je drugačen: ta hoče svobodni del kontinenta utrditi in s tem povečati njegovo privlačnost na Vzhodu. To se seveda ne bo zgodilo od danes do jutri, zato se more pripetiti, da utegne Sovjetska zveza na kratko roko disciplino v svojem taboru še okrepiti. A preteklo leto je tudi pokazalo, kako velika je na Zahodu skušnjava, priznati Sovjetsko zvezo kot „urejevalno silo“ nad vzhodno Evropo in s tem tamkajšnjim manjšim narodom še bolj odmakniti upanje na lastno življenje. Nič nam zahodnim Evropejcem ne daje pravice dajati blagoslov na meddržavna razmerja v vzhodni Evropi, ki so za prizadete narode breme.

Isti časopis ugotavlja glede verskega položaja v deželah vzhodne Evrope med drugim sledeče (13. jan. 1972, str. 1):

Dežele vzhodne Evrope, naj bodo razmere v njih še tako različne, imajo nekaj skupnega: krščanska vera je vsem v marksistično državno miselnostjo nezdržljiva. Odprtega preganjanja Cerква, kot v petdesetih letih, je komaj še kaj. Danes uporabljajo bolj pretkane, a zato nič manj nevarne metode „izstradanja“. Proces krčenja naj bi nekoč dokončno odpravil „verske ostanke“.

V Sovjetski zvezi sami ni vatikanska politika zблиževanja s socialističnimi deželami pripeljala doslej do nobenega olajšanja za katoliška občestva ali do ponovne upostavitve cerkvene organizacije. Na dolgo roko pa je moralna žrtev, ki jo prinaša Rim s politiko zблиževanja z marksističnimi, do Cerкve sovražno razpoloženimi državami, opravičena le, če z njo doseže olajšanje za tam živeče verne ljudi, duhovnike in laike.

naša
luč
1973

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 22
februar 1973

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	1,40 angl. f.
Avstrija	60 šil.
Belgija	150 bel. fran.
Francija	15 f. fran.
Italija	1800 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	10 n. gold.
Nemčija	13 n. mark
Švedska	15 š. kron
Avstralija	3,5 av. dol.
Kanada	4 kan. dol
ZDA	4 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naša luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

2

— kako se imajo doma? —

DAVČNA POLITIKA

Tudi letos 25.000 ND letnega skupnega dohodka ne bo obdavčenih. Olajšave za vzdrževanje družinskega člana pa se bodo povečale za otroke od dosedanjih 8.000 na 12.000 ND, za druge vzdrževane družinske člane pa na 10.000 ND. Kdor ustvarja večji dohodek od zgoraj omenjenega, je dolžan vložiti davčno napoved. V zadnjem času se je kontrola zelo poostrila in proti mnogim osumljencem je uveden preiskovalni prestopok.

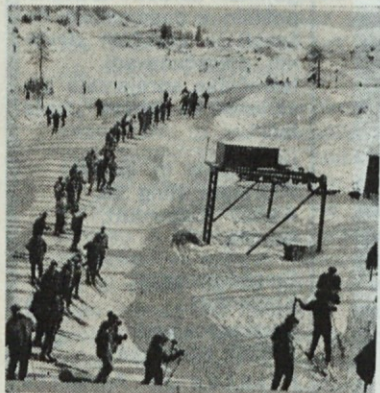
DRAŽJA STANOVANJA

Skupnost slovenskih občin je na svojem posvetovanju v Velenju ob udeležbi sindikatov in stanovanjskih podjetij določila, da se najemnine za stanovanja povečajo za 70%, pri stanovanjih preko 140 točk pa se stanarina zviša za 90%. Novi predpis je stopil v veljavo s 1. januarjem letos.

VSEPOVSOD VARČEVANJE

V zadnjem času velja varčevanje za prvi pogoj ob stabilizacijskih ukrepih. Delovne in samoupravne organizacije so sprejele celo vrsto sklepov, da bi se položaj gospodarstva normaliziral. Ob novem letu so bile omejene izmenjave daril in čestitk poslovnim partnerjem. Vodi se kontrola uporabe materialnih stroškov, uvaja se skrajna smotnost v uporabi

Na Voglu je raj za smučarje



Hotel na Ljubelju

poslovnih sredstev, ukrepi za povečanje individualne odgovornosti in programsko načrtovanje uporabe vseh sredstev so vedno močnejši.

POKOJNINE ZA KMETE

Z novim letom je v Sloveniji prvič dobilo pokojnino 16.000 kmetov. To so najstarejši kmetje, kajti zakon, ki je bil sprejet aprila 1972, bo v celoti začel veljati leta 1975. Do tedaj pa bodo dobivali pokojnino najprej tisti kmetje, ki so že stari 75 let, nato letniki nad 70 in končno vsi upravičenci. Za kmete-borce pa velja pravica, da dobe pokojnino 5 let pred ostalimi upravičenci. Prejemki za starostno pokojnino bodo enotni v višini 250 ND.

NAČRTOVANJE DRUŽINE V USTAVI

V poglavje o človekovih pravicah bodo na predlog zveznega sveta za načrtovanje družine vključili naslednje besedilo: „Temeljna pravica človeka oziroma staršev je, da odločajo o številu otrok in o časovnem razmiku med porodi. Ta njihova pravica je obenem tudi dolžnost spoštovati humane medčloveške odnose, odgovornost do otroka, ki ima pravico, da se rodi zaželen; to pomeni, da starši spre-

jemajo svoje roditeljstvo odgovorno in so pripravljeni skrbeti, da tako v družini kot v svoji samopravni družbeni dejavnosti zagotove čim boljše možnosti za vsestranski fizični in psihični razvoj otroka.“

DAN ČEBELARJEV

Po vsem svetu se praznuje ta dan 13. decembra. Čebelarji mariborskega društva so ob tej priliki imeli slavnostno prireditev. Govorili so o opravljenem delu, o načrtih in o povečanju čebelarstva družine. Trenutno imajo 755 članov in 11.828 panjev. Pri kmetijski tehnični šoli imajo poseben inštitut, kjer se seznanjajo s teorijo in prakso čebelarstva.

HRANILNE KNJIŽICE

Mnoga podjetja izplačujejo mesečni zaslužek na hranilne knjižice. Pri plači dajo delavcu v gotovini le polovico plače, ostalo polovico mu nakažejo na hranilno knjižico. S tem bi radi spodbudili občane k namenskemu varčevanju, obenem bi denar ne ležal po predalih, temveč bi bil v stalnem obtoku, kar bi se vidno poznalo pri gospodarski politiki.

TEŽAVE MLADINSKE ZALOŽBE

„Mladinska knjiga“ v Ljubljani in na področju mladinskega in otroškega tiska opravila pionirsko delo. Trenutno pa se založba nahaja v težavah, tako da nastaja bojazen, da prihodnje leto ne bo več otroških slikanic in veliko otroškega beriva. Sedanjega pretočnega otroka zaliva poplava poceni poslikane in potiskane plaže kriminalk in opolzkih izdaj. Tako ostajajo kvalitetne izdaje „Mladinske knjige“ v skladišču. Bolj pa nas skrbi, kakšno podobo življenja si bo otrok iz tega ustvaril.

„SEVERJEVE NAGRADE“

V spomin na pred dvema letoma umrlega velikega slovenskega igralca Staneta Severja podeljujejo „Severjeve nagrade“. Letos so jih prejeli Mira Sardočeva, članica slovenskega gledališča v Trstu, Rudi Kosmač, član mestnega gledališča v Ljubljani, in Vera Videčnikova iz mariborskega gledališča.

AJDOVŠČINA — Lanskega decembra so v Ajdovščini ustanovili klub zdravljenih alkoholikov. Tu se zbirajo zdravljeni alkoholiki ter se z najrazličnejšimi dejavnostmi bo-

Jezerko, v ozadju Kamniške Alpe



rijo proti ponovnemu popivanju. Povezani so s psihiatrično bolnico v Idriji in s terapevtsko skupnostjo. Člani kluba so si zadali posebno nalogo pri preprečevanju alkoholizma na Primorskem.

BEGUNJE na GORENJSKEM — Smučarska vlečnica, dolga 400 m in z višinsko razliko 100 m, nudi odlične pogoje za smuko. Proga je razsvetljena za večerno in nočno smučanje. Turistično društvo posreduje tudi rezervacijo zasebnih sob I. kategorije z nizkimi cenami.

BOGENŠPERK pri LITJI — Grad Bogenšperk pri Litiji je zopet oživel. Pred kratkim so bila zaključena prva dela na tem zgodovinskem gradu, kjer je pred 300 leti živel in delal Janez Vajkard Valvasor. Tu je napisal svojo znamenito „Slavo vojvodine Kranjske“. Imel je svojo tiskarno in bakrorezno delavnico, kar je bilo za teden čase ne samo zelo napredno, ampak tudi pomembno za vse Slovence. Grad ima vse polno starih, originalnih prvin, ki jih bodo skušali zopet približati obiskovalcem in s tem obogatiti našo slovensko zemljo.

CELJE — Pred kratkim je prejelo 18 diplomantov celjske višje pravne šole svoje diplome. To so prvi (Dalje na str. 10)

avtobiografija

Slej ko prej ugotovijo, da je bila zadnja revolucija pravzaprav predzadnja.

Kam plovemo? Povedal vam bom, ko bom ugotovil, od kod piha veter.

Voditelji držijo krmilo države v rokah, a kljub temu se jezijo na državljanje, če se zvrne država v jarek.

Daj človeku oblast, pa boš videl, kako hitro bo izgubil oblast nad seboj.

Napredek mora biti zelo težak, ker potrebuje toliko nosilcev napredka.

Naše kmetijstvo ni produktivno, ampak je zelo humano: imamo več korit kot svinj.

Sem za reformo reforme in stabilizacijo stabilizacije.

Sodobni Ludvik XIV.: „Samoupravljanje sem jaz!“

Tovariši, prosim vas, mečite mi pesek v oči, nujno ga potrebujem za gradnjo vikenda.

Ladja se zanesljivo potaplja, podgane že kupujejo motorne čolne.

Nekateri imajo pravico do dela, drugi pa do deleža tujega dela.

Najprej zaradi inventure zaprejo trgovino, nato pa še njenega upravnika.

Narodna banka je edina jugoslovanska založba, ki tiska svoje edicije v čedalje večjih nakladah.

Zarko Petan

vera - glas v nas

Verovati se pravi biti deležen božjega življenja. Luč, ki jo sprejemamo, ni naše delo, ampak božje, je podarjena milost. Seveda se pa mora človek veriti odpreti.

Verovati pomeni pritrditi božjemu razodetju. Razodetje je predvsem oznanilo in luč: božja luč nad našim življenjem, nad zgodovino, nad dobrim in zlom, nad smrtjo, nad Bogom samim, nad neskončnostjo ljubezni. Gledati z očmi vere se pravi gledati z božjimi očmi.

Naša vera se ne obdrži brez našega napora. Je nekaj, čemur lahko posvečamo pozornost in skrb ali pa tudi ne. Kdor spozna božje razodetje, ima še dolgo pot pred seboj.

Ko doživiš kakega deževnega dne samo neprijetne sodelavce v službi in prepir doma, je dejanje vdanosti, da veruješ v Svetega Duha in s tem v to, da je dobrota pri drugih in pri tebi samem možna. Če te skoraj premaga nesmiselno trpljenje, je dejanje velike vere, da si predstavljaš božjo zvestobo in pomen, ki ga ie dal trpljenju Jezus.

Vera ima vedno kaj opraviti s sedanostjo: verujem, da je Bog sedajle zmožen, da nas ne pusti samih; da je sedajle zmožen voditi ték stvari; dá, da je sedajle zmožen v svoji ljubezni delati čudeže.



Alojz Rebula

reci Bogu Bog, sebi pa človek

Bog nas dviga na svojo lastno raven. Dajte nam mogočnost, da namesto Njega proglasimo za Boga naš lastni jaz.

Poskusimo nemogoče. Proglasimo za boga sebe. Oglejmo si to podobo: jaz, bog.

Materina sestava, ki je bila pred nastankom tega mojega božanstva, je vsebovala 17.000 jajčec, očetova 339 bilijonov semenčic. Po verjetnostnem računu je bilo za uresničenje mojega božanstva razmerje mogočnosti: 1 proti 5 milijonov bilijonov.

Kakorkoli, ta najmanjša mogočnost se je uresničila in proizvedla moje božanstvo.

Po devetih mesecih izkoriščanja v materinem telesu je to božanstvo prišlo golo na dan, v teži dobršnega zajca. Z edino sesalsko vednostjo, da se z usti zasesa v materine prsi.

In medtem ko se teliček, rojen ob isti uri, že isti dan skobaca na noge, je moje božanstvo za manj zanesljivo pokončnost potrebovalo recimo dvanajst mesecev.

Recimo, da mu je potem skozi slalom otroških kašljev, rdečk, davic in škrlatink le uspelo objokanemu privoziti do šolske klopi. Učiteljica je potrebovala kakšen mesec, da je podzidala temelj njegovi bodoči vsevednosti: da ga je naučila povezovati A E I O U z dvema ducatoma soglasnikov.

Njegovi vsemogočnosti še niso bile na razpolago pesti: tako je lahko v uveljavljenje sebe samó kazala jezik.

Recimo, da je izbrala življenjsko pot, ki velja za prednostno: da je to božanstvo šlo z aktovko v roki študirat. Recimo, da je ne samó z uspehom doštudiralo, ampak da se je tudi v življenju uveljavilo, da

je na primer postalo slaven zdravnik, inženir, pisatelj.

Tej zdravniški vsemogočnosti pa se lahko zatakne, če je treba hčerki srednješolki pomagati razrešiti matematično nalogo. Inženirska vsespretnost se lahko igra z računanjem ravnotežja sil gradbenih členov, istočasno pa se lahko pri pisanju pisma zapleta z osnovami pravopisa materinega jezika. Orlovska prodornost slavnega pisatelja lahko začne gledati kot tele v nova vrata, če je na primer v stanovanju ugasnila luč, pa je treba nekaj zonegaviti z varovalko.

Na življenjski ravni to božanstvo zmeraj visi nad kakšnim vnetjem ušesa in med kakšno davico, več ali manj redno na poti med zobozdravnikom in zdravnikom za notranje bolezni. V želodcu ima ali premalo kisline ali preveč. V krvi ima ali prenizek pritisk ali previsok. Če ga ne pestijo živci, ga dajejo jetra. Če nima raka, se raka boji. V žepih mu poznavajo tablete. In komaj se dodobra zave, da živi, se mu začenjajo zobje majati in obrasline siveti. Šklepetajoč z umetnimi zobmi se napoti navzdol. Jama, dva metra pod zemeljsko skorjo: skupina spremljevalcev se razide, presekan plevel začne spet rasti nad njim, po enem mesecu se ga komaj še kdo spominja, tega božanstva kratko in malo nikdar ni bilo.

In neodvisnost tega božanstva, kakor se glasi čarobna beseda modernega veka?

Dejansko je nezavedno suženi svoje življenjske pogojenosti: neizbegljivo stlačen v meh svoje kožne površine je do sekunde odvisen od enakomernega gibanja svojih pljuč in od igre svojih srčnih zaklopk. V tem pogledu je nje-

gova neodvisnost tako dozdevna, da more komaj za nekaj minut preložiti oddajo rezultata svojih prebavil. Koliko modroslovskih kardinolnic se danes vihti proti nosnicam tega domnevnega božanstva — človeški neodvisnosti, kajpak v opreki z odvisnostjo od Boga!

In bitje, ki je odvisno celó do svojega telesa, naj bi proglasilo svojo neodvisnost, svojo samozadostnost v razmerju do Boga!

Bitje, ki, čim bolj spoznava, tem bolj uvideva, da je vse njegovo znanje kresnička, ki prevaža svojo zarjico po neznanskem pragozdu vsega, kar obstaja.

Bitje, ki čedalje močnejše postaja, spoznava, da je njegova moč nič v primeru s strahotnimi silami, ki se križajo v vesolju.

Neodvisnež, ki si mora pomagati s tabletami celó v svoje občasno nebivanje, v spanje.

Božanstvo, ki ga lahko odpihne bacil. In ki potem odda zemlji kaj nežlahten skupek snovi, od vode do železa: pa še tega ni več kot za nekaj žebļjev.

Z božanstvom tu res ni kaj.



Težnja po neskončnem, ki polje iz vsake kolikor toliko dobre slike, pesmi, glasbe, iz človekove znanstvene in tehnične nepotešljivosti, iz njegove revolucionarne nepomirljivosti, skratka vse, kar ga za razliko od živali nenehno meče preko samega sebe, onkraj proti novim obalam, v sinje žrelo nedoseženega — kaj je to drugega kakor prav to: da preseže sam sebe v božanstvu? Da postane Bog?

Ali je mogel to temeljno težnjo vsaditi v našo življenjsko neznatnost kdo drug kakor Bog sam?

Potem je Bog sam tisti, ki hoče napraviti iz vsakega izmed nas boga. Potemtakem je moja sla, da postanem bog, povsem zakonita. Za kakšno krščansko uho diši ta stavek po peklju; a dejansko ni nič drugega kot manj nejasno izražen stavek, da je človek poklican k nadnaravnemu življenju. Saj je prav soudeležba pri tem življenju — vključitev v sam božanski slap Trojice — pobožanstvenje človeka: razmahnitev njega samega preko vseh doumljivih mejá.

Nebesa ne morejo biti nič drugega kakor to, kar je preko vseh muzik in tehnik, preko vseh ljubezenskih spretnosti, preko vseh revolucij; nebesa so povzdig človeka na raven samega božjega življenja.

Vse je odvisno od tega, ali se vdaš v to, da Božanstvo sprejmeš, ali pa se odločiš za to, da si ga vzameš sam. Ali rečeš Bogu Bog in sebi človek, ali pa stvar obrneš, odstraniš Boga, napišeš z veliko začetnico Sebe in se daš na Njegov mesto. In, spočet iz možnostnega razmerja 1 proti 15 milijonov bilijonov, s preveč ali premalo kisline v želodcu, več ali manj prehlajen, več ali manj nevednost, slabost in tema, proglašiš za Boga svoj Jaz. Si privoščiš razsojanje med dobrim in zlim. Si vzameš neodvisnost, v kateri naj bi razkošno sijali tvoj jaz, tvoja pamet, tvoja oblast, tvoj vpliv, tvoj denar... In bi, ukopan na tem svojem podstavku, po svoji popolni všeči svinjaril z resnico, z žensko, s podrejenimi, z denarnimi obveznostmi, z varnostjo na cestah...



Vera je zmaga nad nezaupanjem do božjega sveta. Vera je ena velikih sil, ki dajejo človeštvu napredovati.

Vera ni nerazumska. Četudi razum ne more seči tako globoko, vendar more spoznati, da je vera pravi način za spoznavanje velikih resničnosti. Sicer pa pot do vere ni taka, da bi moral razum pri tem popolnoma molčati. Pri marsikateri verski resnici ima svojo vlogo premissljevanje. Um in vera sta povezana med seboj.

Pri razmerju med vero in znanostjo je nastalo veliko navidezni težav, ker so imeli za verske ali znanstvene resnice nekaj, kar ni bilo to. Razodetje nič ne govori o poteh zvezd in nastanku sveta. Najglobljeja v našem življenju in izvora sveta pa nam znanost ne zna razložiti. Ker pa imata vera in znanost opraviti z isto resničnostjo, so mogoča nova in nova navzkrižja, vendar so ta le navidezna, saj je resnica samo ena.

Pri področjih, za katera je resnično pristojna znanost, ima v takih sporih zmeraj prednost resna znanost. Verniki so doslej nekatere stvari razumeli drugače, ker so iz razodetja sklepali nekaj, česar ne bi smeli. Tako so iz zgodbe o stvarjenju, iz pesniškega opisa o nastanku človeštva včasih sklepali, da razvoj ni mogoč. Toda to ni božje oznanilo te zgodbe.

dvanajsteri v šoli

Zdi se, da je Jezus zadnji del galilejskega obdobja posvetil predvsem vzgoji svojih učencev. Pozneje ne bo imel časa za to osnovno delo.

poslal je po dva in dva

Kakih osem ali devet mesecev zatem, ko je poklical dvanajstere, jih je že poslal na delo. Človek bi rekel, da je šlo za poskus, za pripravo na nalogo, ki jih je čakala, ko ga ne bo več med njimi.

Poslal je po dva in dva: pametna mera, ki je obenem opora in nadzorstvo ter preprečuje prevelik zanos pri takem, ki bi rad sam govoril množicam.

„Dal jim je oblast nad nečistimi

duhovi. „Ozdravljajte bolne, obujajte mrtve, očiščujte gobave, izganjajte hudobne duhove!“ Čeprav je s tem tvegala, da zmanjša svoj ugled, je dovolil tistim, ki ga zastopajo, delati, kar je delal sam.

Vendar pa je omejil področje in obseg njihovega poslanstva. Ne bodo še smeli oznanjati Odrješnika, saj ga še sami tako malo poznajo, ampak samo pokoro in napovedovati, da je nebeško kraljestvo blizu. Ne bodo se smeli ukvarjati s pogani, z neverniki in Samarijani, temveč iti k „izgubljenim ovcam Izraelove hiše“.

Predvsem vztraja Jezus pri načinu, ki se ga morajo držati: posebno pri brezpogojnem uboštvu, katerega zgled bodo morali dati. Potujoči Jud je nosil s seboj

več halj, tri pasove, palico, torbo, nadomestne sandale, včasih tudi plašč in vselej knjige postave. Tisti, ki so učenci velikega Ubožca, naj se ne obremenjujejo s tem: „Ne nosite s seboj ne zlata ne srebra ne denarja ne vreče za na pot ne dveh halj ne obuvala ne palice!“

Kako pa bodo potem živeli? Za to bo skrbela božja Previdnost. Ko pridejo v vas, naj poiščejo hišo, ki je vredna, da jih sprejme: vzeti pod streho božje odposlanca je namreč čast. Če se pa zgodi, da jih bodo odgnali? Vedeti morajo, da v njihovem apostolatu ne bo vse lahko. Kakor „ovce med volkovi“ jih bodo včasih odgnali, jih vlekli v ječe, jih bičali... Naj se tedaj ne vsiljujejo, temveč umaknejo in otresejo na pragu negotoljubnega doma prah s svojih nog.

v šoli ni šlo lahko

Poslanstvo apostolov gotovo ni trajalo dolgo, ker je šlo samo za poskus. Najbrž so odšli februarja leta 29., aprila jih pa že znova

življenje piše svoje zgodbe

Sleherno jutro ob isti minuti se je iz sončnega predmestja odpeljal proti centru direktor uglednega podjetja s svojo malo hčerko — šolarko.

In vsak dan ob isti minuti je čakal na istem razpotju šolarček — invalid z dvema berglama. Direktor ga je jemal v svojo elegantno vozilo. Bolje rečeno, jemala ga je hčerka, ki je iz sočutja do sošolca preprosila očeta, da se je vdal tem zamudnim opravkom, zakaj direktorjem je čas (če že ne resnično, pa vsaj simbolično) zlato.

Kakšna uteha je bila ta vsak-

danja pomoč za malega pohabljenca! Polovico manj pohabljenega in polovico manj revnega se je počutil, ko je pred šolo vpričo zdravih s pomočjo imenitne sošolke izstopil iz razkošnega avtomobila. S posebno toploto ga je navdajala deključina pozornost ob vsakem času. Njene oči so ga iskale in skrbele zanj.

Oče je to opazil. Sprva mu je bila hčerkinah rahločutnost odveč, sčasoma pa mu je postalo ljubo, da ima otroka tako človekoljubnega srca. Začutil je, da je hči v njem nekaj premaknila. Invalida ni več pre-



vidimo okoli njihovega Učenika, ko je pomnožil kruh.

Odslej se je Jezus trudil, da jim pomaga popolnoma prodreti v osrednja načela svojega nauka. Zdi se, da je velik del njegovega učenja v tem obdobju posebno namenjen dvanajsterim: n drobno jim razlaga svojo misel in pojasnjuje vsako nejasno točko.

Ni šlo lahko in evangeliji prav nič ne skrivajo, da je naletel Kristus na mnogo težav, preden je strl oklep navad in nerazumevanja, s katerim so bili obdani.

Primer: Nekega dne so bili v čolnu in so se bližali obrežju, brez dvoma nedaleč od mesta, ki je bilo bolj ali manj naseljeno s pogani. Apostoli so se vznemirili: ali bodo našli kruha, pripravljenega po predpisih postave? Jezus jim je rekel: „Varujte se farizejskega kvasu, saducejskega kvasu in Herodovega kvasu!“ Besede so razumeli samo s svojim želodcem: že najdejo v kraju, kjer bodo pristali, samo „nečisti“ kvas, kaj bodo potem jedli? Jezus jih je moral spomniti, da ni nikdar dopustil, da bi jim manjkalo zemelj-

skega kruha. Šele tedaj so razumeli, da je farizejski kvas hinavščina in prazna, zgolj zunanja navezanost na postavo, da je saducejski kvas napuh in udobnost, Herodov pa prešuštvo in nasilnost.

Koliko takih dogodkov je bilo potrebnih, preden so v pravem, duhovnem pomenu razumeli besede svojega Učenika!

Take zgodbe dovolj jasno kažejo, kako neposredno in praktično je bilo Jezusovo učenje. V njem ni nič učenega modrovanja. Ogrodje njegovega učenja je zdrav razum.

Jezusov nauk je čudovito človeški. Kaj pomaga — tako je Jezus nekoč vprašal apostole — natančno izpolniti obredna umivanja, če pa je srce umazano od greha? Kadar je prišel pobožen Jud s trga, kjer se je morda omadeževal z dotikom pogana, je moral porabiti petsto litrov vode — kar je v Palestini ogromno — da se je umil. Ali je imelo smisel tako čistiti „kozarce in vrče, kotličke in ležišča“, če so bile pa duše omadeževane? Če so s privolitvijo učenikov postave drzno kršili najlepše Mojzesove predpise?

Ali more čistost hrane, ki je pobožnim Judom tako važna, odtehtati čistost vesti? „Človeka ne more omadeževati, kar pride od zunaj, ker mu ne pride v srce, ampak v želodec in odide v greznico. Kar pride iz človeka, tisto omadežuje človeka. Kajti od znotraj, iz srca ljudi prihajajo hudobne misli, nečistovanja, tatvine, uboji, prešuštva, lakomnost, zvižajnost, razuzdanost, zavist, bogokletstvo, oholost, nespamet.“

videl si brata - videl si Boga

Kakšen je torej nauk, za katerega je zahteval Jezus, naj mu dajejo prednost pred vsemi predpisi postave? Preprost! Nekaj besed, ki jih brez posebnih težav pojasni še nekaj podob.

Najprej zahteva od tistih, ki hodijo za njim, ljubezen in brezpogojno vdanost: „Kdor ljubi očeta ali mater bolj kot mene, ni mene vreden.“ Bog hoče, da se mu darujemo brez pridržka in da so mu posvečeni vsi trenutki našega živ-

važal le zaradi nje, ampak tudi iz lastnega nagiba.

Nekega jutra pa se je na istem razpotju pripetilo nekaj čudnega. Direktor je že od daleč prepoznal nasproti prihajajoče vozilo. V njem sta sedela njegov „generalni“ in tajnica. Zazdela se mu je, da je njegovo samaritanstvo nezdržljivo s tem srečanjem. Povečal je hitrost, ko je vozil mimo čakajočega dečka.

Šele ko je s trobljo pozdravil onadva in ko sta oddrvela naprej, je zaslišal hčerkine klice, za katere je bil dotlej gluh. Naredil se je nevednega.

„Kaj pa je vendar?“

„Zakaj nisi ustavil? Sošolec pa čaka...“

„Res? Nisem ga videl.“

„Kako da ne? Jaz pa, saj je še mahal.“

Hči pa je gledala tako razočarano in očitajoče, da se mu je zazdela ta laž hujša od najgrše poneverbe. Molče je obrnil in naložil dečka. Ko se je pred šolo poslovil od hčerke, so njene ustnice na njegovem licu še drgetale od razburjenja.

Odpeljal se je z mučnim občutkom, kot bi nekoga lahko miselno povozil. Pekoči poljub na licu ga je prepričal, da je hudo, če sleparsko povoziš svojo človeško vest.



Don Helder Camara

trup petrove barke očistiti

Eno najbolj vznemirljivih znamenj te obteženosti je to, da obstajajo velika in prelepa besedila, ki jih je Cerkev slovesno razglasila, dejansko neizpeljana. Količko je škofij, kjer resnično izvršujejo velike nauke vatikanskega cerkvenega zbora ali okrožnic? Najhujše je to, da ima človek vtis, da sabotirajo vatikanski koncil tam, kjer bi pričakovali, da je kaj takega nemogoče.

Drugi znak, ki je še bolj vznemirljiv, je globoko protivangeljsko pohujšanje manjšine, vsaj po poreklu krščanske, ki predstavlja manj kot 20% vsega človeštva, pa sebično ohranja zase več kot 80% zemeljskega naravnega bogastva.

Skoraj kruto je, hoteti ohraniti župnijo, ko pa so ji v njeni dosedanji obliki dnevi šteti. Kako da smo pozabili, da bi morala biti župnija tako velika, da bi lahko župnik osebno poznal vse njene prebivavce? Če je že tridentinski koncil predvidel temeljne evangeljske skupnosti, pustimo župnije pri miru in pogledimo, kako temeljne evangeljske skupnosti popravljajo tisto, kar je postalo v notranji zgradbi župnij nesprijemljivega.

Temeljna evangeljska skupnost — mišljena o številne majhne skupine kristjanov, ki skušajo evangelij zares živeti — je vsa človeška: tu lahko vsak pozna vsakega: vprašanja, o katerih razpravljajo, niso vprašanja iz knjig, temveč do-

ljenja. Apostoli, rešeni zemeljskih skrbi, apostoli, ki jim ne bo dovoljeno izbirati med dvema gospodoma, med Bogom in denarjem, se bodo mogli popolnoma posvetiti edino potrebnemu.

Še bolj kakor ljubezen do Boga, ki jo zahteva kot samoumevno pričevanje, pa Jezus s pretresljivim poudarkom uči ljubezen do ljudi, zakon vseobsegajoče ljubezni. „To je moja zapoved,“ ponavlja v zadnjih naročilih na predvečer svojega trpljenja, „da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil.“ Tertulijanov izrek izraža to s čudovitimi besedami: „Videl si brata — videl si Boga.“

Ljubezen je resnično orožje Cerkve. Ona ne piše svojih najbolj trajnih zmag z zemeljskimi bitkami. Če so se velika vojaška dejanja križarjev sčasoma izkazala za prazno ničevost, pa nista žrtev kakšnega ponižnega misijonarja in svetla ljubezen skrite usmiljenke nikdar brez koristi.

Ljubezen med kristjani: „Če se na zemlji dva izmed vas zedinita

v katerikoli prošnji, jima bo vse storil moj Oče, ki je v nebesih. Kajti kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.“ Odmev tega je izrek, ki so ga našli na egiptovskem papirusu: „Kjer sta dva, ni sta brez Boga!“

Neprestano naj odpuščajo drug drugemu. Bratu, ki jim je storil krivico, naj ne odpustijo sedemkrat, temveč „sedemdesetkrat sedemkrat“. Pazijo naj, da ne bodo kakor dolžnik, ki mu je bil odpuščen ves dolg, on pa neusmiljeno zgrabi za vrat svojega dolžnika.

Celo do javnih grešnikov naj bodo zadržani in zmerni, naj jih najprej posvare med štirimi očmi, nato pa pred dvema ali tremi pričami, preden jih obsodijo.

Krotki naj bodo tudi s tistimi, ki niso kristjani, ki mogoče še blodijo po slabih potih, a so njihovi nameni poštenji.

Apostolu Janezu, ki je bil ogor-

mraz ga je stisnil

Umril je starček. Soseda ga je našla zjutraj otrplega pod preperelo odejo in skodelica z vročim čajem ji je drhtela v rokah.

„Sosed! Sosed!“ je klicala ženska, da bi pregnala tesnobo, ki jo je stiskala v prsih ob pogledu na mrliča.

Pred hišo samotarja so se zbrali ljudje.

„Mraz ga je stisnil,“ je dejal mož s črno kučmo na glavi. Vprašujoče je meril prepadene obraze vaščanov.

Ženska s skodelico v roki je pretrgala molk.

„Sinoči sem ga obiskala, pa me je prosil, naj sporočim sinu, da ga hudo pesti prehlad. Zares nisem vedela, da je tako hudo,“ je kot v opravičilo dejala sosedu.

Kmalu sta prišla preiskovalec in zdravnik. Nista izgubljala veliko časa, zakaj zdravnik je po kratkem ogledu mrliča in po pogovoru z vaščani brez oklevanja napisal uradno poročilo.

„Revež je štirinajst dni bolehal v neogrevanem stanovanju,“ je rekel zdravnik in pristavil: „Začelo se je z gripo in, ker ga ni nihče oskrboval, ga je pobrala pljučnica. S pra-

čen, ker je videl, da je nekdo v Jezusovem imenu izgnal hudobnega duha, je Kristus odgovoril: „Nikogar ni, ki bi storil čudež v mojem imenu in bi mogel takoj nato hudo govoriti o meni. Kdor namreč ni proti nam, je za nas.“ Cerkev naj torej ne išče tega, kar loči, ampak to, kar združuje!

Tako vzgojeni v mnogih drugih razgovorih in pripravljeni na nalogo, ki jih čaka, bodo imeli apostoli v sebi vso potrebno silo, da primejo, ko bo prišel čas, za delo, ki ga je začel Jezus.

Se bolj kakor množici, ki ji je Jezus govoril na gori, velja apostolom njegova slovita beseda: „Vi ste sol zemlje.“ Res, nič ni krščanstvu bolj škodljivo, kakor da postane to v enem ali drugem delu Cerkve plehko: globoki vzroki velikih kriz, ki jih je v teku stoletij krščanstvo pretrpelo, so bili vselej v nezvestobi kristjanov njihovi resnični poklicanosti.

Daniel Rops

KDOR ŽELI GLEDATI ŽIVEGA BOGA IZ OBLIČJA V OBLIČJE, NAJ GA NE IŠČE NA PRAZNEM NEBESU SVOJIH MISLI, AMPAK V LJUBEZNI DO ČLOVEKA.

Romain Rolland

NAJBOLJŠE V ČLOVEKU JE NEMIR ZA VIŠJIM, HREPENENJE PO PLEMENITEJŠEM IN ŽRTEV ZARADI OBOJEGA.

Romano Guardini

ZNAČAJI, KI JIH RES MOREŠ SPOŠTOVATI, SO VEDNO BOLJ REDKI. PRIZNAM, DA SEM ZNAČAJE TE VRSTE NAŠEL LE TAM, KJER SEM NAŠEL GLOBOKO UTRJENO VERSKO ŽIVLJENJE.

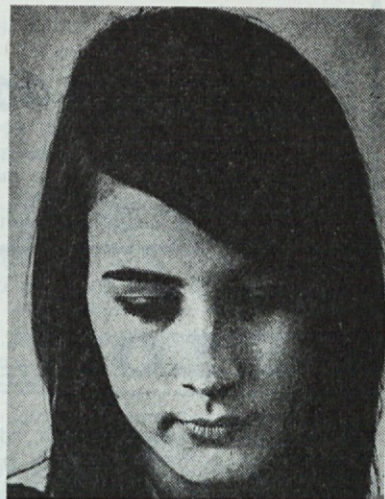
Goethe

SAD DUHA PA JE LJUBEZEN, VESELJE, MIR.

Apostol Pavel

ČIM BOLJŠI SMO, TEM BOLJŠI SO LJUDJE OKOLI NAS.

Rothe



godki iz življenja; da je razgovor resničen, se tu vsi učijo govoriti in poslušati, nihče nima izključne pravice nad resnico: duhovnik sodeluje pri iskanju, a ne terja zase končne odločitve — naučil se je, da v današnjem času ni mesta za neomejeno oblast; na splošno vsi od njih delajo ali iščejo dela, tudi duhovnik, ki po zgledu svetega Pavla noče biti nikomur v breme, temveč se vzdržuje z delom svojih rok. Dejavnosti temeljne evangeljske skupnosti so torej naravno prestavljene na večerne ure in na konec tedna.

V temeljni evangeljski skupnosti božje ljudstvo (laiki, redovniki, duhovniki in škof) raste okoli oltarja in se svobodno giblje. Laiki oznanjajo božjo besedo. Pripravljajo in, če je potrebno, organizirajo krst, ki je živo, skupno in veselo sprejemanje novega člana v družino. Laiki organizirajo spokorne pobožnosti. Jasno, da ne dajejo odveze. Laiki pripravljajo zaročence. Laiki obiskujejo bolnike.

vočasno pomočjo zdravnika bi ostal pri življenju...“

Starčovo truplo so proti večeru odpeljali v mrtvašnico. Pogrebni voz je neslišno drsel v prvem mraku po zasneženi cesti mimo razsvetljenih oken, izza katerih je dihala prijetna domačnost. Krik in vik med vreščanjem harmonike v vaški gostilni pa je opozarjal na bližnje novoletne praznike.

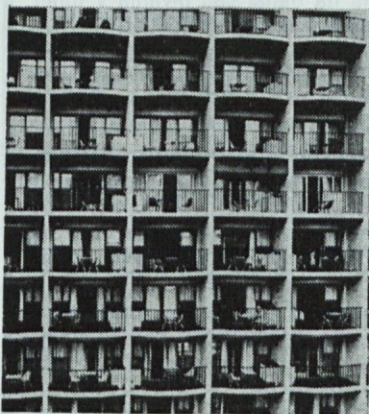
Sina novica o očetovi smrti ni dosegla pravočasno, zato med pogrebci ni bilo svojcev. Kot edini dedič pa se bo zagotovo odzval vabilu sodišča na zapuščinsko razpravo.

Sicer pa bodo po nekaj dneh črtali na občini s seznama socialnih oskrbovancev tudi tega osamljenega starca, ki ga je

zlomila bolezen zaradi zapuščeni in neurejenega življenja. Stisnil ga je mraz...

Mráz — resnični mráz ali bolj mráz v srcih ljudi?

Kdo bo nekoč dajal odgovor za to tiho smrt?



Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

novice od doma

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 11. OKTOBR 1973
11. letnik, št. 41
11. OKTOBR 1973
11. letnik, št. 41

SESTANKI Z ZDOMCI — BREZ ZDOMCEV

Ocene o rekordnem številu zdomcev, ki naj bi letos prišli domov, sicer še niso potrjene, vsekakor pa bo obisk boljši od lanskega (morda tudi na račun ugodnega vremena). Po Sloveniji še potekajo sestanki z zdomci. Le-ti pa ne obetajo kakšnih presenečenj, niti po številu udeležencev (od 8 do 35 zdomcev), niti po „odkritjih“.

Komisija za mednarodne zveze republikanskih sindikatov izvaja anketo med udeleženci posvetov. Za zdaj so zbrali le 70 odgovorov (Novo mesto in Brežice po 20, Vrhnika 16, Velenje 6 in Ljubljana 8).

Kaj bi predvsem želeli, da za naše delavce v tujini naredijo jugoslovanski sindikati? S čim bi se radi seznanili na novoletnih sestankih v domovini? Odgovori na obe vprašanji se prepletajo — največ pa jih zastavlja vprašanje carine in zaposlitve doma. „Nikogar ni, ki bi nam pojasnil, zakaj nam stalno obljublajo nekakšne popuste pri carini, po drugi strani pa nam ravno prepovedujejo...“, je v imenu vseh zdomcev potalnal Novomeščan.

Letos so zaradi zelo poostrelega nadzora na mejnih prehodih zdomci tudi sila nejevoljni, posebej še tisti, ki ne vedo, zakaj tako ostra kontrola. „Sedem ur smo zmrzovali pred Šentiljem. Nihče nam ni hotel povedati, kaj se dogaja. Nam in drugim je ‚crknil‘ motor. In kaj so naši? Tri pare ženskih žab...“, se pritožuje Celjanka.

Med tistimi, ki so odgovorili na obširno anketo, je precej več kvalificiranih kot nekvalificiranih, v glavnem vsi iz ZR Nemčije (razen v Pomurju).

V glavnem odgovarjajo, da so zadovoljni s tujino, da se jim uresničuje želje, zaradi katerih so odšli (niti eden ne pravi „sploh ne“, le 4 pa „bolj ne kot da“). Trikrat več jih računa na daljši čas bivanja v tujini, ali pa — kot eden duhovito odgovarja — sezonsko za deset let!

Precej več je tistih, ki se niso včlanili v tuje sindikate in kljub temu pozitivno ocenjujejo njihovo delo za tuje. Večini tudi ni znano, kaj sploh delajo jugoslovanski sindikalni predstavniki pri tujih sindikatih (pravzaprav samo v ZR Nemčiji).

Kako se zaposliti doma, kje se o tem obvestiti in kdo bi lahko pomagal pri obveščanju? Zdomci želijo več informacij o tem, pa tudi o političnem dogajanju doma.

Očitno so tudi vznemirjeni ob tolikšnem hrupu okoli zasebne obrti ter želijo jamstva od občine. S pravno zaščito v tujini so zadovoljni, razen tistih, ki delajo v Avstriji in se čutijo močno izkoriščane.

Delo, Ljubljana, 4. januarja 1973, str. 3.

BENEŠKI SLOVENCİ NOČEJO IZUMRETI

Tradicionalno srečanje ekonomskih izseljencev ter njihovih svojcev iz Nadiške doline je v tukajšnji osrednji mestni dvorani potekalo včeraj popoldne v znamenju dveh velikih problemov, ki tarejo ljudi pod Matajur-

(Nadaljevanje s 3. strani)

študentje, ki so z izrednim študijem in prizadevnostjo poleg službe diplomirali na tej šoli. Ob tej priliki je bila priložnostna slovesnost v hotelu „Merx“.

CELJE — Mesto je v izredno kratkem roku sedmih mesecev dobilo novo stanovanjsko četrto v Novi vasi. Stanovanja so solidno grajena, z domiselno razporejenimi prostori. Zaradi tako imenovane hitre gradnje se je tudi cena znatno znižala. Prodajna cena teh stanovanj znaša od 2950 do 3080 dinarjev za kvadratni meter. Podjetje „Obnova“ ima v načrtu še veliko takih gradenj, ki omogočajo predvsem delavcem, da pridejo do poštenega stanovanja.

DRAVOGRAD — S svojim srednjeročnim programom želi Dravograd načrtno podpreti razvoj kmetijstva. S specializiranim kmetijsko bodo povečali proizvodnjo mleka in mesa. S tem se odpirajo nove možnosti boljšega življenja za kmetovalce. Obenem bi tudi domači trg dobil boljšo in večjo zalogo življenjskih sredstev.

GORNJA BISTRICA — Gornja Bistrica, ki spada v župnijo Črenšovci, je doživela v lanskem letu kar tri slovesnosti. V stolpu nove cerkve je dobil svoje mesto 332 kg težak zvon. Avgusta meseca so blagoslovili novo cerkev. Konec novembra pa je mariborski škof posvetil v cerkvi nov oltar in tabernakelj.

HOČE—„BELLEVUE“ — Mariborski smučarski center na Pohorju letos ne bo dobil le nove vlečnice (1000 m) in 20 ha novih smučišč, temveč tudi asfaltirano cesto od

Hoč do hotela „Bellevue“. Urejeni so tudi parkirni prostori in gostišča. S tem cesta prispeva k večjemu razmahu turizma na Pohorju, obenem pa bo razbremenila gondolsko žičnico.

HRASTNIK — Preko Save vodi že dotrajani leseni most. Prihodnje leto bodo začeli z gradnjo novega, 110 m dolgega in 12 m širokega železobetonskega mostu. Predvideni stroški: 10 milijonov ND.

IZOLA — Ob „starem Delamarisu“ se morje umika zaradi zasipanja tega zaliva. S tem pripravljajo življenjski prostor piranskemu „2. oktobru“, kamor naj bi se preselil še to jesen, da bi na njegovem sedanjem mestu lahko začeli z gradnjo hotelskega centra „Bernardin“.

KOSEZE — Župnija Koseze v Ljubljani je sredi lanskega novembra doživela važen mejnik. Nadškof Pogačnik je blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev, ki jo bodo sezidali tik ob sedanji župnijski cerkvi. Posvečena bo Mariji, Odrašenikovi božji Materi.

KOVK nad HRASTNIKOM — Novi televizijski pretvornik omogoča naseljem v tem območju boljši televizijski sprejem vseh treh programov. Dograjen je bil v rekordnem času nekaj mesecev.

KOZJANSKO — Z enoletno zakašnitvijo so končno začeli graditi kozjanski vodovod. Izkopavanja se vrše s pomočjo naj sodobnejših strojev, zato dela hitro napredujejo. Vodo bodo dobili iz Celja in Loke pri Žusmu. Okrog 150 km vodovodnih cevi bo dalo vodo 80% domačijam na tem področju.

LJUBLJANA — Novi osnutek o zemljiški lastnini dovoljuje nekmetom, ki zemljo obdelujejo z lastnim osebnim delom, največ 1 ha kmetijskih in gozdnih površin. Od tega največ 0,5 ha gozda in 0,2 ha vinograda. Pripravlja se tudi posebni zakon o dedovanju zemljišč v tistih primerih, kjer dedič ni poklicno obdelovalec zemlje. Podeval bo lahko stanovanjska in

jem: katastrofalnega izpraznjevanja vasi ter narodnostne brezpravnosti Beneških Slovencev.

„Dan emigranta“, ki se ga je udeležilo več kot 500 ljudi, so pripravili kulturno društvo Ivan Trinko, Društvo beneških izseljencev ter skupina duhovnikov okoli lista Dom. Kulturni program sta izvedla mešana zbor „Višarski zvon“ iz Kanalske doline ter društvo „Rečanj“ iz Ljete, šolski otroci z recitacijami ter igralci Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta z ljudsko igro „Kadar se ženski jezik ne suče“, postavljeno v narečje Nadiških Slovencev.

V pozdravnem nagovoru udeležencem je duhovnik Emil Cenčič med drugim povedal, da je bilo v sedmih občinah 1961 naseljenih še 14.293 Slovencev, medtem ko so jih lani našli le še 9.643. Opozoril je, da ob teh poraznih številkah nekateri izvajajo papirnate zaključke, češ da bodo gospodarski in narodnostni problemi sveta pod Matajurjem rešeni, ko se bo Beneška Slovenija popolnoma izpraznila in bodo ostala naselja mrtva kot muzej. „Temu pa se upiramo z vso silo, ker naš narod ne sme izumreti in ne bo izumrl,“ je rekel.

Predsednik društva „Ivan Trinko“, Izidor Predan, je ugotovil, da je stanje po vaseh še bolj porazno, kot navajajo statistike, ker občinski upravitelji ponekod spreminjajo podatke, samo da bi dobili skromno deželno podporo. Dejal je, da so oblasti gluhe za sleherno pobudo v korist prebivalcev. Tečaju slovenskega jezika, ki je lansko pomlad lepo uspel, so v Šentpetru jeseni zaprli šolske prostore in tako ga morajo letos nadaljevati v tamkajšnji gostilni.

Predsednik Društva beneških izseljencev Ado Kont je orisal težavne razmere, v katerih živijo ekonomski izseljenci po svetu. V stiku s pripadniki drugih narodov pa se krepi njihova narodnostna zavest in tako so se začeli organizirati ter se sedaj povezujejo z rojaki, ki so ostali doma, da bi se skupaj bojevali za narodnostne pravice prebivalstva v svetu pod Matajurjem.

Delo, Ljubljana, 8. januarja 1973, str. 2.

Katoliki GLAS

SLOVENSKE TELEVIZIJE NIMAMO

Ljubljanci so na svojo televizijo ponosni in skrbno pazijo, da bi ne postala „slovenska“.

Tako so v preteklem novembru v okviru oddaj „S kamero po svetu“, ki so sicer dobre in zanimive, oddajali tudi svet pod Andi v Južni Ameriki. Na vrsti so bili Andi pod Tronadorjem, ki je nekako na sredi argentinskih Andov nad Barilochami.

V Barilochah je danes večje število Slovencev, ki so se naselili po zadnji svetovni vojni in se tam dobro uveljavili kot gospodarstveniki in tudi kot alpinisti. Imajo tudi slovensko šolo, slovenski zbor in še marsikaj drugega slovenskega. Kot alpinisti so prvi preplezali številne grebene in vrhove argentinskih Andov ter pri tem imeli tudi tri smrtne žrtve: Tončka Pangerca, Božidarja Vivoda in Tomaža Kralja. Uveljavili so se v argentinski alpinistiki tako, da je Slovenec Dinko Bertonec prišel v argentinsko odpravo na Himalajo in je pot odprave opisal v knjigi „Daulaghiri“. Slovenska alpinistika je torej vtisnila trajne sledove v argentinskih Andih. Pod Tronadorjem je slovenska družina tudi odprla gostišče, ki slovi danes v Barilochah in pri obiskovalcih Andov.

Reporter ljubljanske televizije je te kraje obiskal, jih fotografiral, se razgovarjal s slovenskimi ljudmi, ujel v kamero tudi nje in registriral govorico slovenskih ljudi pod Andi.

Prijatelji so me opozorili na to oddajo: „Videl boš Slovence pod Andi.“ Zato sem si vzel čas in si jo ogledal. Krasnica je bila pokrajina, zanimivi podatki v njej in o Barilochah, kjer se oddaja začinja. Toda o Slovcih v tistih krajih ne duha ne sluha. Samo „El Campanile eslo-

veno" (Slovenski zvonik, op. NL) je ostal v oddaji kot edina priča o Slovencih pod Andi. Kamera se je vrtela okrog slovenskega gostišča, videla turiste in ptice, ni pa videla slovenskih ljudi, ki gostišče vodijo, in njih otrok, ni slišala slovenskega petja pod Andi in slovenske govorice.

Kriv za to ni reporter, ki je oddajo lepo pripravil in pravično ter objektivno posnel tudi slovenske ljudi pod Andi, kriva je cenzura ljubljanske televizije, ki je vse „slovensko“ lepo pristrigla, da bi ja kdo ne začel misliti, da imamo kje na svetu slovensko televizijo. Imamo ljubljansko, nimamo pa slovenske televizije. To se pravi, imamo partijsko, nimamo pa slovenske televizije.

Zaradi tega bomo tudi letos, kot že vsa leta nazaj, na sveto božično noč verjetno poslušali kake neokusne „mojstre“ iz Beograda, ki ne veš, ali bi se z njimi smejal ali bi nad njih humorjem jokal, pa še kake druge internacionalne oddaje. Samo slovenskih božičnih pesmi iz ljubljanske televizije in radia ne bo slišati. Če boš hotel poslušati slovensko ljudsko božično pesem, boš moral na tuje postaje, v Trst, Celovec, Cleveland, Pariz, Vatikan. Kajti Ljubljana se posebno ob takih priložnostih skrbno pazi, da ne postane slovenska.

Tako je. Ostaja pa vprašanje, ali je prav, da je tako.

Katoliški glas, Gorica — Trst, 21. decembra 1972, str. 6.

„KAPELJ“ NI VEČ

„Kapelj“ ni več.

S šestindvajseto številko je utihnila prijazna revija, ki je zbirala del slovenskih intelektualcev v prav tako prijazni dolini Idrije.

Ustanovljena je bila pred sedmimi leti; rodila se je „iz poštenih nagibov nekaterih kulturnih delavcev, ki menijo, da je za Slovence prišel čas, ko provinca v tistem starem pomenu ne obstaja več“, je zapisal Jože Felc v predgovoru.

Kateri naj bi bili ti nagibi, bi moralo biti vsakemu uredništvu (zlasti še ljubljanskemu) vse prej kot nejasno:

Omalovažujoč odnos kulturnega centra do vsega, kar se dogaja izven tega centra. Razložilo povedati, da neka revija ni nujno izraz samo določenega nazora. Dati slovenski mladini več globine, več humanizma, več življenja. Napeti vse sile, da slovenski narod zaživi kot skupnost. Živeti in razvijati medplanetarno zavest v vsej razsežnosti. Na tej podlagi se je rodila idrijska revija, na teh temeljih je gradila in zorela, prijateljsko odprta v slovenski svet, mnogim v zavist, sebi v ponos.

„Kapelj“ ni več.

„Direktni in prvi povod je bila ukinitvev simbolične pomoči s strani idrijske družbeno-politične skupnosti. Kakšna in kolika je bila ta pomoč? V sedmih letih izhajanja Kapelj smo dobili za 26 številke toliko, kot je to dotacija za polovico ene same številke poprečne slovenske profesionalne revije. Toda dobili smo, čeprav absurdno malo, in bilo je neobvezujoče. Pomenilo je neke vrste zaupnico.

Na različnih poluradnih pogovorih in privatno je bilo rečeno, da so bili nekateri prispevki „vprašljivi“, kar naj bi na nekaterih političnih forumnih pobudilo pomisleke. Toda mislimo, da, če bi revija imela zaupanje, bi omenjeni „vprašljivi prispevki“ sprožili polemiko na kateri koli ravni. „Odprta vrata“ za to je bila tudi revija sama. Toda to se ni zgodilo. Zaradi nekaterih prispevkov je bila ob zaupnico revija.“ (Iz predgovora Jožeta Felca)

Sledili so pogovori. Uredniki so privolili v to, da se določi izdajatelj in da se vzpostavijo normalni odnosi med uredništvom in izdajateljem. Pri pogovorih so nasproti „Idriji“ sedeli nekateri odgovorni republiški in občinski funkcionarji. Revija naj bi postala profesionalna. Nastane problem finančnega kritja: za profesionalizacijo revije se v okviru občine ali republike niso mogla najti sredstva. Z drugo besedo: slovenski komunistični partiji je prav prišlo, da se ta problem ni dal rešiti, in to je bilo dovolj za ukinitvev revije.

Ponuja se nekaj „vprašljivih“ izvajanj:

gospodarska poslopja, zemlja pa se bo nacionalizirala in zbirala v občinskih zemljiških skladih.

LJUBLJANA — Zavod RTV utemeljuje in napoveduje kar 100 odstotno podražitev svojih tarif. S tem želi predvsem izboljšati televizijski spored in razširiti mrežo relejnih postaj.

LJUBLJANA — Tudi lani je bil teološki tečaj za študente in izobražence. Od 13. do 16. novembra se je zvrstilo šestnajst predavanj, po dve na večer. Celotna vsebina je bila zajeta v zanimivo temo: „Cerkev kot božje ljudstvo“. Predavanj se je udeležilo okoli 400 do 500 študentov in izobražencev. Predavali so profesorji teologije z ljubljanske teološke fakultete.

LJUTOMER — Na osnovni šoli „Ivana Cankarja“ so imeli vsa leta pouk v dveh izmenah in še to v prenapoljenih učilnicah, kar je oteževalo delo 750 učencem in učiteljem. Pouk v stari šoli je zaradi dotrajanih oken in vrat, podov ter stropov nemogoč. Občani in vodstvo šole so se odločili prizidati še 10 učilnic. Gradnja je v največjem zamahu. Obenem se gradijo tudi šolska kuhinja, kotlovnica in kabinetni prostori za tehnični pouk. Ob preselitvi v nove prostore se bodo lotili še popravila dosedanjih, da bo tako na razpolago 24 učilnic.

LOGARSKA DOLINA — Že nekaj let pridno urejajo cesto, jo širijo in asfaltirajo. Sedaj so se že precej približali cilju in upamo, da se bo pot v ta čudoviti gorski svet še bolj odprla.

MARIBOR — Mesto bo vendarle dočakalo nove ulične table s podatki oseb, po katerih so ulice poimenovane. Zaradi nepoznanja ljudi, po katerih nosijo ulice imena, občani njihova imena napačno izgovarjajo in običajno niti ne vedo, kdo je bila oseba, katere ime ulica nosi. Vse važnejše kulturnozgodovinske spomenike bodo označili s posebnimi ploščami in z osnovnimi podatki. Tako bo mesto dobilo važen kulturni poudarek.

NEKOČ SMO IZ ARGENTINE DOBILI TANGO, ZDAJ PA FIŽOL.

Siti smo obljub — dajte nam močnejšo hrano!

KAKŠNA BO NEKI ZGODOVINA, KI JO PIŠEJO NEPISMENI!

Ne le Drama, tudi vlada bi bila v krizi, če bi imeli člani vlade tolikšne plače, kot jih imajo člani Drame.

SAMO POKOJNIKE JE VARNO CITIRATI.

Pri nas se cene spreminjajo, urejajo, usklajajo, prilagajajo ali pa so nove, drugačne, zaokrožene ali kaj podobnega. Po svetu je pa kar naprej nekaj dražje.

DEMOKRACIJA JE NAČELO, KI LJUDEM DOVOLJUJE SVOBODNO ODLOČITI, KDO NAJ BO KRIV ZA VSE, KAR JE NAROBE.

„Pravite, da imate vsak dan meso?“

„Da, pet dni ga imamo v hladilniku, šesti dan ga pa pojemo.“

V PODJETJU, KJER SEM ZAPOSLENA KOT SNAŽILKA, SMO DOBILI NOVEGA DIREKTORJA IN NA PRVI POGLED SEM SE ZALJUBILA VANJ. SVETUJTE MI, PROSIM, KAKO NAJ SE MU PRIBLIŽAM?

● Draga Katra, le brez skrbi! Ne bo težav, saj imata enako šolsko izobrazbo!

POMETATI PRED SVOJIM PRAGOM NE POMENI PRAŠITI DRUGIM V OČI.

Ali je nenavadno, če se siromašen človek čudi, kako je mogoče, da je človek naše največje bogastvo?

KO NE BO VEČ SOCIALNIH PROBLEMOV, BODO OSTALE LE ŠE SOCIALNE RAZLIKE.

Podarjenemu stolčku ne glej na višino!

OBLJUBA DELA OBLJUBO.

Nekateri še vedno mislijo, da je treba ljudi v boljšo bodočnost vleči — za nos.

MARSIKDO JE ČLOVEK IN POL, ČE GA MERIMO PO PLAČI.

Vsi bi radi žvižgali, nihče pa se se ne vpraša, kdo bo plesal.

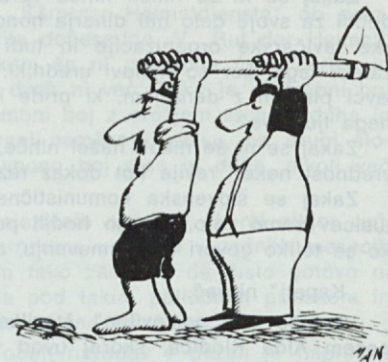
1972 JE BILO RES LETO KVALITETE — V TEORIJI.

Ljubljanski DAJ-DAM je edini te vrste pri nas: samo pri njem piše DAJ z enako velikimi črkami kot DAM! Povsod drugod piše DAJ z mnogo večjimi črkami.

NAŠO DRUŽBO LAHKO RAZDELIMO NA LJUDI, KI VARČUJEJO, IN NA ONE DRUGE, KI ZAPRAVLJAJO IN POSTANEJO BOGATI.

Poznam nekoga, ki je vrnil partijsko knjižico samo zato, ker v denarnici zanjo ni bilo več prostora...

ODVEČ SO NAM PAMETNI, KER IMAMO ŽE PREBRISANE.



S SKUPNIMI MOČMI

Časnikar: „Kaj pričakujete od novega leta?“

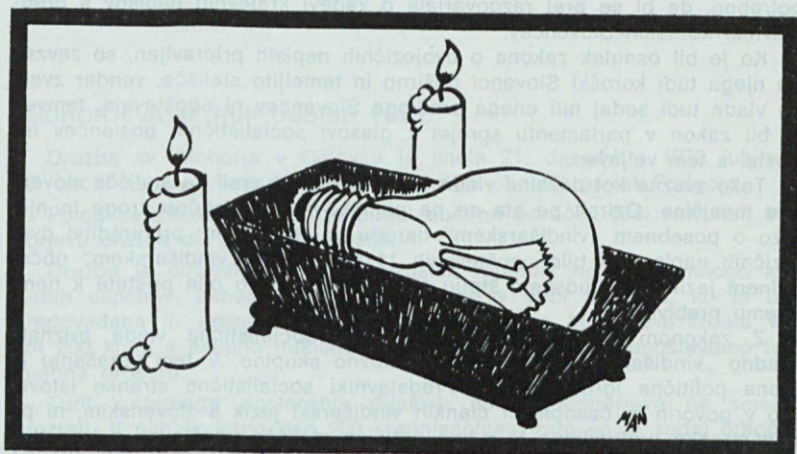
Delavec: „Nič.“

Časnikar: „Upam, da se vam bo želja uresničila.“

TOLIKO SI JE PRIZADEVAL, DA NAS JE KONČNO LE PRIZADEL.

Mož ženi: „Se še spominjaš tistega filma, ki sva ga leta 1947 in 1952 zamudila v kinu, lani pa vseh trinajstkrat nisva utegnila odpreti televizorja, ko so ga vrteli? Hvala Bogu ga bo imela RTV tudi letos na programu.“

Po Pavlihi



Zakaj se do danes ni še nikoli nihče spomnil, da so „Kaplje“ izhajale s podporami posameznikov in ob velikem žrtvovanju sodelavcev?

Zakaj se ni še nikoli nihče vprašal, kako da uredniki „Kapelj“ niso dobili za svoje delo niti dinarja honorarja, ko vsi dobro vemo, da zamejske levičarske organizacije in tudi „Primorski dnevnik“ „uspevajo“ le zaradi tega, ker so njihovi uredniki, časnikarji, uradniki in prosvetni delavci plačani z denarjem, ki pride iz Slovenije in ki je zaslužek delovnega ljudstva?

Zakaj se ni še nikoli našel nihče, ki bi znal upoštevati oziroma ceniti vrednost neke revije kot dokaz razumevanja cele slovenske skupnosti?

Zakaj se slovenska komunistična partija norčuje iz skupine intelektualcev samo zato, ker so hodili po poti iskanja in zблиževanja? Zakaj, ko se toliko govori o razumevanju, o dialogu, o enakosti, o naprednosti?

„Kapelj“ ni več.

Vsebina te „poslovilne“ številke je izredno bogata... Prijazna je pesem Alda Klodiča, skoraj uvod v Pavšičevo „Benečija — utrinki iz napisanega dnevnika“. Kako daleč seže ljubezen Slovenca iz domovine do slovenskega jezika v Benečiji, do slovenskih ljudi, do prosvetnih delavcev, pa čeprav v talarju! Uči se, slovenska komunistična partija!

Dejstvo je, da idrijska revija „Kaplje“ ne izhaja več in da smo bili Slovenci, zlasti še Primorci, oropani publikacije, ki je bila mlada, nova, iskrena. Za nas je velika škoda. Za Njeno Visokost, mater Slovenijo, verjetno ne.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 16. novembra 1972.

NAS TEDNIK KOROŠKI SLOVENCİ V LETU 1972

Še nikdar po podpisu avstrijske državne pogodbe slovenska manjšina na Koroškem ni bila tako izpostavljena političnemu pritisku kot v letu 1972.

Dejansko se je ta pritisk pričel že 6. aprila 1972, ko je kancler doktor Kreisky izjavil, da bo zvezna vlada uresničila določila člena 7 državne pogodbe v zvezi z dvojezičnimi napisi na Južnem Koroškem na podlagi ljudskega štetja 1961.

Kreisky predlogov koroških Slovencev in njih ugovore v zvezi z ljudskim štetjem, ki je bilo na dvojezičnem ozemlju izvedeno nekorektno, ni bil pripravljen vzeti na znanje, temveč je izjavil, da bo zakon o dvojezičnih topografskih napisih pripravljen na osnovi predlogov urada koroške deželne vlade. Vendar tudi koroška deželna vlada ni imela za potrebno, da bi se prej razgovarjala o zadevi krajevnih napisov s predstavniki koroških Slovencev.

Ko je bil osnutek zakona o dvojezičnih napisih pripravljen, so zavzeli do njega tudi koroški Slovenci obširno in temeljito stališče, vendar zvezna vlada tudi sedaj niti enega predloga Slovencev ni upoštevala, temveč je bil zakon v parlamentu sprejet z glasovi socialističnih poslancev ter postal s tem veljaven.

Tako zvezna kot deželna vlada se torej nista ozirali na stališča slovenske manjšine. Ozirali pa sta se na nemško-nacionalistične kroge in njih tezo o posebnem „vindišarskem“ narodu na Koroškem: pri ureditvi dvojezičnih napisov ni bilo upoštevanih 11.000 izjav o „vindišarskem“ občevalnem jeziku pri ljudskem štetju 1961. Te izjave so bile prištete k nemškemu prebivalstvu.

Z zakonom o dvojezičnih napisih je socialistična vlada priznala uradno „vindišarje“ kot posebno jezikovno skupino. V tem vprašanju je njena politična igra dvolična. Predstavniki socialistične stranke istovetijo v govorih in časopisnih člankih vindišarski jezik s slovenskim, ni pa njih stranka pripravljena to edino pravilno stališče upoštevati v trenutku, ko bi ga bilo treba pri uresničitvi dvojezičnih napisov zagovarjati koroškimi Slovencem v prid. Tudi to je olajšalo mobilizacijo protislovenskih

MARIBOR — Gradnja novega zdravstvenega centra v Mariboru je zaradi finančnih težav v zaostanku. Na sejah SZDL so se dogovorili, da se dosedanji prispevki od osebnih dohodkov zvišajo od 0,50% na 0,75%. Poskušali pa bodo aktivirati pri tej pomoči tudi druga podjetja in gospodarske ustanove.

MARIBOR — Na mariborskih visokošolskih zavodih je vpisanih 6715 študentov. Med njimi je 2948 izrednih. Pri rednih je največje število iz koroško-štajerskega predela. Vseh novincev pa je 3557.

MELINCI — To vas ob robu Mure v soboški občini je do sedaj spremljalo težko življenje. Majhne in razdrobljene kmetije s številnimi družinami so ob prigarinem pridelku pogosto ostale brez kruha, ker jim ga je voda odnesla. V zadnjih letih se življenje v vasi spreminja na bolje. Vaščani se zaposlujejo doma ali v tujini in s tem si pomagajo k lažjemu življenju. Vas se tudi na zunaj spreminja, olepšuje in gradi. Vaščani pa so še posebej veseli asfaltne prevleke, ki jih je povezala z ostalim svetom. Največ so k temu pripomogli vaščani sami s samopriskevkom in prostovoljnim delom.

MELJE pri MARIBORU — Kmalu bodo dobili najsodobnejše aparature, ki bodo pekarni omogočale večjo proizvodnjo in boljšo kakovost kruha. Sedaj montirajo dve novi sodobni tunelski tračni peči za peko kruha z vso potrebno dodatno opremo. Poleg tega bodo dobili novo avtomatično linijo za proizvodnjo žemelj.

MESTINJE — Sadno predelovalni kombinat „Vital“ želi z novo rekonstrukcijo in razširitvijo pomagati mnogim kmetom, ki ob dobrih letinah ne morejo spraviti na trg svojih pridelkov. Danes postaja trg vse bolj zahteven in slabše vrste sadja največkrat zgornjejo. Druga pridobitev pa bo v tem, da bodo mnogi domačini dobili zaposlitev v tem kombinatu.

OTIŠKI VRH — Tu se razvija pravo lesno središče. Nova tovarna ivernih plošč je dobila popolnoma

avtomatizirano skladišče lesa. V njem se hlodi avtomatsko olupijo in pripravijo za nadaljnjo obdelavo.

PIVKA na KRASU — Po dolgem čakanju in napovedih je Pivka končno le dobila vodovodni priključek na postojnski vodovod.

POHORJE — Na bistriškem področju je Pohorje dobilo celo vrsto novih kačipotov. Obenem urejajo tudi gozdne poti in z oznakami ter časovnimi tablami pomagajo mnogim obiskovalcem, da se počutijo varne in se brezskrbno gibljejo v svetu miru in tišine.

PTUJ — Odborniki ptujske občine so se zavzeli za skladno in enakopravno modernizacijo cest v Slovenskih goricah. V naslednjih dveh letih sta prvi na vrsti cesti Ptuj—Juršinci—Žihlava in Ptuj—Sv. Lenart.

RACE — Rimski vodovod je slučajno odkril arheolog in kustos mariborskega pokrajinskega muzeja, ko se je vozil z vlakom. Železniški delavci so ob popravilu proge našli na najdbi iz rimski časov. To so ostanki približno 20 km dolgega vodovoda, ki je Ptujčanom prinašal vodo iz Pohorskega Frama, kjer je bil zajezen ta potok. Voda je tekla po zen ta potok. Voda je tekla po žlebu iz žgane gline. Žleb je bil ob straneh ojačen z zidom, pokrit pa s skrilom.

ROGAŠKA SLATINA — Tukajšnja steklarska industrija se vedno bolj uveljavlja. Polovica svojih izdelkov pošilja na tuja tržišča. To ji omogoča samo prvovrstna kvaliteta izdelkov. Tovarna se neprestano širi in izpopolnjuje. Pred kratkim je dobila novo brusilnico in kislinsko polirnico. Zaposluje preko 1000 delavcev.

SLADKOGORSKA — Že 100 let izdelujejo v tej mali vasi pri Št. lju papir in raznovrstne kartone. Za stoletnico nameravajo tovarno preurediti, modernizirati in povečati.

SLOVENJ GRADEC — Zgrajena je bila nova hala z več kot 400 kvadratnimi metri delovne površi-

sil v trenutku, ko so začele oblasti postavljati v deželi prve dvojezične napise.

Akcije proti dvojezičnim napisom pa so nadalje pokazale, da je treba razumeti vsebino besedila v glasilu „Kärntner Heimatdiensta“ ob praznovanju 50-letnice koroškega plebiscita dobesedno. V „Ruf der Heimat“ beremo: „Zgodovina torej na Koroškem še ni potegnila črte. Zariše jo med dvema narodoma, ko enega od dveh ni več. Tako je obrambni boj iz leta 1920 leta 1970 še vedno obrambni boj z orožjem srca in duha in tako bo ostal, dokler bo na eni strani nemško ljudstvo, na drugi slovensko. Boj naj pomaga, da bo to vedno boj srca in duha, nikoli več pa z orožjem.“

Ko zaključujemo staro leto, ni dvojezičnih naposov skoraj nikjer več. Pač pa so se odnosi med obema narodoma v deželi v zadnjih mesecih ob akcijah proti dvojezičnim napisom tako zaostrili, da čisto gotovo ni v Zapadni Evropi manjšine, ki bi bila pod takim političnim pritiskom in bi morala biti za svoj obstoj tako zaskrbljena kot slovenska.

Velik korak v smeri sodelovanja obeh narodov v deželi je napravila celovška škofijska sinoda. Upravičeno je zapisala ljubljanska „Družina“ ob tem dogodku: „Tudi najbolj kritični opazovalec mora priznati, da je celovška sinoda s sprejetjem predloge o sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi obrnila list. Kljub pridržkom, izrečenim od te ali one strani, se je zgodilo nekaj pomembnega. Sinoda je postavila smernice za prihodnost.“ V „Družini“ je nadalje rečeno: „Predloga o sožitju je sad kompromisa. To pomeni, da Slovencev ni povsem zadovoljila. Toda že dejstvo, da je v tem trenutku do razprave o njej prišlo in da je pri prehodu skozi mlinske kamne spreminjevalnih predlogov prišla v bistvu cela in zdrava, je za naše verne rojake na Koroškem velik dosežek.“

S predlogo o sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi so bili ustvarjeni duhovni temelji za sodelovanje obeh narodov v deželi.

Eno leto že deluje tudi sedanji odbor Narodnega sveta. Vodstvo Narodnega sveta je posvečalo svojo glavno skrb vprašanjem dr. evne politike. V preteklem letu je bilo osredotočeno delo predvsem na uresničitve tistih določil člena 7 državne pogodbe, ki vsebujejo obveznosti glede namestitve krajevnih dvojezičnih napisov na Južnem Koroškem. Ta prizadevanja so vključevala istočasno politično konfrontacijo z nemško-nacionalističnimi silami v deželi.

Ne smemo mimo dolžnosti, da se zahvalimo vsem katoliško usmerjenim slovenskim organizacijam in ustanovam za delo, ki so ga vršile vztrajno in pod težkimi okoliščinami tudi v zadnjem letu. Ista zahvala gre vsem posameznikom, ki se žrtvujejo iz dneva v dan nesebično za slovensko stvar. Krog teh oseb je zelo velik ter se vedno bolj veča. Upravičeno smemo zato trditi, da se kot narodnostna manjšina uspešno uveljavljamo v slovenskem in evropskem prostoru.

Dr. V. Inzko

„MOHORJEVA JE KUP DOBRIH VOLJ“

Družba sv. Mohorja v Celovcu je imela 21. decembra 1972 jubilejni 25. občni zbor po letu 1947, ko je Družbo obnovil prelat Podgorc.

Poleg ostalih odbornikov je podal obširno poročilo tudi ravnatelj Mohorjeve družbe dr. Janko Hornböck.

Družba je doživela v času avstrijskih republik ne samo mnogo kulturnih uspehov, temveč tudi težavne čase v dobi nacizma, ko je bila prepovedana in razlašena. Od leta 1947 pa je Mohorjeva izdala več kot 200 knjig s skupno naklado nad 1.000.000 knjig, če upoštevamo tudi majhne brošure.

Tudi kulturnega poslanstva dijaških domov Mohorjeve ne smemo prezreti. V njih je letno nad 200 srednješolcev, zato se je sedaj odločila Družba, da zgradi nov dom, ki bo odprl svoja vrata v šolskem letu 1974/75. V letu dni bodo tudi slovenskim organizacijam in uradom, ki se

do sedaj še stiskajo v Mohorjevi, na razpolago večji in olepšani prostori.

Marsikdo je že razmišljal o pojmu „Mohorjeva“. Z občnega zbora smo odnesli sledečo razlago: „Mohorjeva družba je kup dobrih volj.“ V tem pa je za marsikoga nerazumljiva skrivnost njenega obstoja in razvoja.

Naš tednik, Celovec, 4. januarja 1973, str. 1.

Iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. Op. ured.

BEOGRAD JE TISKU NADEL UZDO

Komunisti naj bi v bodoče pri jugoslovanskih sredstvih obveščanja prešli na trši korak pri soočenju s „pristranskimi“ poročili nekaterih tujih „reakcionarnih“ časopisov. S to zahtevo se je končalo dvodnevno „posvetovanje“ zastopnikov izvršnega biroja predsedstva ZKJ, funkcionarjev tiska in urednikov.

Da ustvari svoji politiki v uredništvih trajnejši vpliv, ima ZKJ za nujne nadaljnje osebne preместitve. Samo v Beogradu so bili zadnje tedne zamenjani glavni uredniki petih najvažnejših listov.

V končni izjavi posvetovanja stoji, da je nujno treba dati v uredništvih več teže Socialistični zvezi, pa tudi uravnnavati „vprašanja“ družbe in tiska „s predpisi“. Misel samoupravljanja na področju informacij ne pomeni, „da bi imeli časopisi, radio in televizija pravico voditi lastno politiko, neodvisno od ZKJ“.

Süddeutsche Zeitung, 18. decembra 1972.

TITO ZAHTEVA OD LJUDI, DA ZATEGNEJO PASOVE

V ljubljanskem kinu Union je povedal Tito rešitev, ki bo pomenila za poprečnega občana v prihodnjih mesecih občutljive omejitve: „V bodoče bo treba pasove malo bolj zategniti.“

Mnogo Jugoslovanov gleda v novo leto s precejšnjo skrbjo. Sicer kaže vlada z vrsto novih zakonov voljo zasekati novo pot v pragozdu socialističnega gospodarstva, a ta zaseka bo zahtevala žrtev predvsem od širokih plasti prebivalstva.

„Samoočiščevalni proces“ v ZKJ zadnje tedne je imel za nalogo ne le pripraviti namerjani strožji gospodarski tečaj z odstranitvijo partijskih veličin, ki so se zdele preveč liberalne. Istočasna kampanja proti bogatenju, korupciji in nadaljnjemu poglobljanju socialnega prepada naj bi pripravila psihološko ozračje za sedanjo splošno zahtevo, naj ljudje potrošnje omeje. Kljub vsem nasprotnim poluradnim zagotovilom bodo spriči letnega porasta cen za več kot 15% najhujše trpele prav tiste plasti prebivalstva, ki imajo najnižje dohodke.

Poleg od beogradske vlade predlagane začasne zamrznitve plač za 700.000 zaposlenih na „neustvarjalnih družbenih področjih“ je Srbija kot zgled za druge republike izdelala še „stabilizacijski katalog“, ki predvideva do 10% prisilnega posojila za vse, ki zaslužio več kot 1.600 din na mesec. Stabilizacijski ukrepi morejo spraviti v nevarnost stotine samoupravnih podjetij, ki že sedaj delajo z izgubo, in povzročiti val socialnih nemirov, ki jih Jugoslavija še ni videla.

Süddeutsche Zeitung, 16./17. decembra 1972.

ne. Avtoservis je specializiran za avtomobile znamke „Fiat“ in „Škoda“. Pripravlja pa se še sodobna avtopralnica in avtokleparsko-ličarska delavnica.

SLOVENJ GRADEC — Jakob Soklič, tukajšnji župnik in dekan, je minuli božič praznoval že med angeli in se tam srečal z Odrešenikom. Pogreb pokojnega duhovnika je bil 23. decembra 1972. Od dolgoletnega dušnega pastirja so se poslovili mnogi verniki, katerim je bil kazal pot Kristusove svetlobe, prijatelji in znanci od blizu in daleč, ki so v njem vselej našli tudi dobrega, požrtvovalnega in velikodušnega prijatelja. Svoje duhovniško delo je dopolnjeval s kulturnim in umetniškim delom. Napisal je veliko sestavkov o preteklosti Slovenjegrada in njegove okolice. Opisal je mnoge znane ljudi. Še bolj pa je poznan po „Sokličevem muzeju“, kjer je zbral celo vrsto kulturnih, umetniških, zgodovinskih predmetov. Župnijsko cerkev je obogatil z mnogimi umetniškimi slikami, prav tako podružnične cerkve.

ŠETAROVA pri SV. LENARTU — Kraj se razvija v pomemben živinorejski center. Svetolenarski „Agrokombinat“ je zgradil nove, sodobne in avtomatizirane hleve za 1300 pitancev in plemenske živine.

VELENJE — V novi velenjski knjižnici prireja kulturno-prosvetna zveza tako imenovane „minikulturne“ večere, ki so vsak petek. Uspešno povezovanje ansamblov, gledaliških, folklornih in recitatorskih skupin daje starim in mladim možnost, da vidijo in doživijo svet lepote in veselja.

ŽALEC — V novem kulturnem hramu v Savinovi rojstni hiši imajo poleg hmeljarskega in gasilskega tudi likovni salon. Trenutno razstavlja svoja retrospektivna dela znani in že popularni Stane Kregar.

ŽIBERŠE — Prizadrevni ljubitelji zimskega športa so v Žiberšah, 4,5 km daleč od Gornjega Logatca, zgradili 80-metrsko smučarsko skakalnico.

— da se oddahnete —

„Ali mogoče veste,“ vpraša sodnik pričo, „ali se obtoženi pogovarja sam s seboj, kadar je sam?“
„Žal ne vem,“ odgovori priča, „nikdar nisem bil pri njem, kadar je bil sam.“

Policaja sta našla pred gimnazijo truplo. Pa vpraša prvi drugega ob sestavljanju zapisnika:

„Ali veš, kako se piše beseda ‚gimnazija‘?“

„Ne.“

„Potem pa nesiva truplo pred pošto!“

„Vi me imate za popolnega idiotaj!“

„O ne, jaz ne sodim nikogar po zunanjem videzu.“

Visok funkcionar je obiskal vzhodnonemškega kanclerja Ulbrichta. V njegovem uradu je opazil telefon, ki je imel le slušalko brez mikrofona.

„Kaj je pa to?“ je začudeno vprašal.

„Ja,“ je Ulbricht odgovoril, „to je pa naša direktna zveza z Moskvjo.“

Leta 1980 sproži Kitajska svojo prvo raketo na luno. Ta zgreši Luno za 19.825 km. Sledi velika preiskava v Pekingu. Rezultat: 21.546 Kitajcev je skočilo za delček sekunde prezgodaj na drugi konec vzvoda, na katerem je stala raketa.

Zastopnik nekega podjetja z avtomobili skuša prepričati kmeta, da bi le bilo pametno kupiti avto.
„Pomislite samo, kako smešno bi bilo, ko bi morali v mesto, pa bi tja prijahali na kravi.“

„Nič manj smešno pa ne bi bilo,“ je odvrnil kmet, „če bi poskušal avto pomolzti.“

Med lovci.

„Tako inteligentnega psa, kot je moj, si sploh ne moreš predstavljati.“

„Sem opazil. Vsakič, ko se postaviš na strel, steče za najdebelejše drevo v bližini.“

Misijonarja, ki se je vrnil po dvajsetih letih domov na obisk, so vprašali, če ima med ljudožerci kaj uspeha.

„Zelo, zelo malo,“ je potožil. „Samo do tega sem jih mogel zadnji čas pripraviti, da jedo ob petkih samo ribiče.“

„Koliko rib ste že ujeli?“ je vprašal nekdo ribiča.

„S tole, ki jo lovim,“ je ta odgovoril, „in še petimi naslednjimi jih bom imel točno pol ducata.“

„Kaj ima res tvoja žena rojstni dan?“

„Ja. Sedemtrideset let je izpolnila.“

„In si ji kupil toliko rož?“

„Sem. Tri nageljčke in sedem marjetic.“

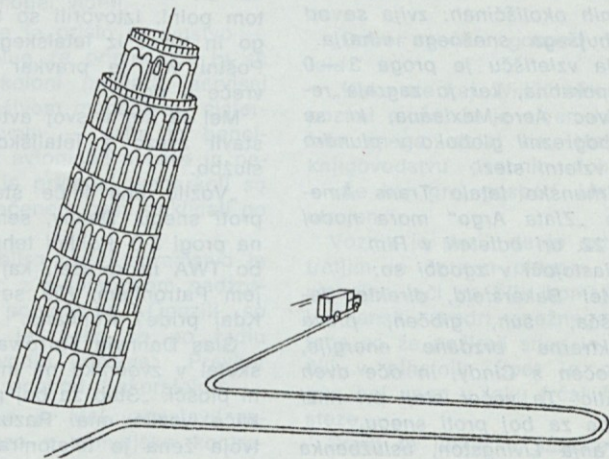
„Moj stric je hotel sestaviti avto iz delov najrazličnejših avtov. Vzel je oplov volan, fiatove gume, mercedesove luči...“

„In kaj je dobil?“

„Tri leta zapora.“

„Iz česa sklemate, da je bil obtoženec pijan?“

„Ko je stopil iz telefonske celice, se je neznansko jezil, češ da dvi-galo ne dela.“



Natakar gostu: „Oprostite, ker je juha hladna: bojler za toplo vodo se je pokvaril.“

Škot je ponoči ubil z opeko izložbeno okno zlatarne in pobral iz izložbe zlatnino.

Naslednji dan je stalo v časopisu: „Tatu so prijeli, ko se je naslednje jutro vrnil k izložbi po pozabljeno opeko.“

Janezek hoče od doma pa reče mami: „Ob petih bom nazaj.“

„Pet je že bilo,“ mu odvrne mama.

„Bom pa ob šestih.“

„Tudi šest je že bilo.“

Čez nekaj časa Janezek vpraša: „Koliko pa še ni bilo?“



arthur hailey:

letališče

Dosedanja vsebina:

Je nekega petka v januarju ob sedmih zvečer. Lincolnovo mednarodno letališče v državi Illinois v ZDA dela v zelo težavnih okoliščinah: zviža se od najhujšega snežnega viharja.

Na vzletišču je proga 3—0 neuporabna, ker jo zagraja reaktivec Aero-Mexicana, ki se je pogreznil globoko v plundro ob vzletni stezi.

Vrhunsko letalo Trans Americe „Zlata Argo“ mora nocoj ob 22. uri odleteti v Rim.

Nastajoči v zgodbi so:

Mel Bakersfeld, direktor letališča, suh, gibčen, prava elektrarna brzdana energije, poročen s Cindy, in oče dveh deklic. Ta večer stoji pri mizi štaba za boj proti snegu.

Tanja Livingston, uslužbenka letalske družbe Trans Americe

in Melova najboljša prijateljica: bliža se štiridesetim, ognjeno rdečih las je in odkritih svetlo modrih oči. Je ločena in je mati ene hčere.

Kapetan Vernon Demerest, dolg, plečat, aristokratskega obraza, eden najbolj sposobnih in najbolj domišljavih pilotov družbe Trans Americe, bo nocoj nadzoroval pilotiranje „Zlate Argo“.

Gwen Meighen, osemindvajsetletna Angležinja, ki že deset let živi v ZDA, je glavna stevardesa nocojšnjega poleta.

Joe Patroni je izvedenec za reševanje letal. Poklicali so ga nocoj na pomoč k zabredlemu letalu.

Mel se je pravkar odpeljal k stezi 3—0 da bi osebno kontroliral reševanje reaktivca Aero-Mexicane, ki je zavozil v blato.

V zadnjih dveh urah so prikleli iz glavnega poslopja staromodne sestavljive stopnice na kolesih, jih pristonili k letalu in spravili iz njega potnike. To delo je bilo težko in jim je vzelo veliko časa, ker so stopnice takoj spet zaledenele, kakor hitro so jih odvajali. Neko starejšo žensko sta spravila dol dva mehanika. Majhne otroke so si podajali iz roke v roko, povite v koce.

Večino goriva so pretočili v cisterne — to pa je bila velika teža, ker so bili rezervoarji pred vzletom polni. Iztvorili so tudi prtljago in tovor iz letalskega trebuha. Poštni voz je pravkar prevzemal vreče s pošto.

Mel je šel v svoj avto in vzpostavil zvezo z letališko tehnično službo.

„Vozilo ena kliče štab za boj proti snegu. Danny, sem pri oviri na progi 3-0. Pokliči tehnično službo TWA in vprašaj, kaj je z Joejem Patronijem. Kje se zadržuje? Kdaj pride? Končano.“

Glas Dannyja Farrowa je zaprasketal v zvočniku na instrumentalni plošči. „Štab za boj proti snegu kliče vozilo ena. Razumem. Mel, tvoja žena je telefonirala.“

Mel je pritisnil na gumb mikro-

fona. „Vozilo ena štabu za boj proti snegu. Telefoniraj ji, Danny, prosim te. Reci ji, da mi je žal, vendar bom malo zamudil. Toda najprej poizvedi zastran Patronija.“

„Razumem. Ne prekinjaj zveze!“ Radio je utihnil.

Čez čas se je spet oglasil:

„Štab za boj proti snegu kliče vozilo ena,“ se je javil Danny Farrow. „Govoril sem s TWA o Joeju Patroniju. Zadržal ga je prometni zastoj. Minila bo še najmanj ena ura, preden bo tukaj. Patroni opozarja, da se letalo ne pogrezne še globlje. Zato naj ekipa Aero-Mexicana rajši ne poskuša ničesar več, dokler ne prispe Joe.“

Počasi in previdno je zapeljal Mel v brijoči sneg in temo.

Bučечи, strupeni veter je pihal z nezmanjšano močjo na letališču in še zmerom nosil pred sabo gosto padajoči sneg.

Mel Bakersfeld je drgetal v svojem avtomobilu. Za sabo je bil pustil vzletno progo 3-0 in obtičali reaktivec Aero-Mexicana in se vozil proti levi progi 1-7, ki so jo ravno pluzili.

Vozeč previdno in pazeč, da ne bi zašel pri slabi vidljivosti v temi, se je Mel približeval levi vzletni progi 1-7.

Odkar se je začel vihar, so proge neprenehoma pluzili, čistili s sesalniki, pometali in posipavali s peskom. Mehanizacija — opremljena z bobnečimi dieselskimi motorji in vredna več milijonov dolarjev — se je ustavila samo za nekaj minut, predvsem zaradi oskrbe z gorivom ali zamenjave moštev. Tega dela niso potniki nikdar videli od blizu, ker nobeno letalo ni uporabljalo na novo počiščene steze, dokler ni bila pregledana in proglašena za uporabno.

Merila so bila stroga. Za reaktivec je bila dovoljena največ centimeter visoka plundra ali sedem in pol centimetra debela plast pršiča. Vse, kar bi bilo višje od tega, bi vsesali letalski motorji in bi ogrozilo promet.

Škoda, je pomislil Mel, da ne vidi dela skupin za odstranjeva-

tistim pravim letalstvom, ki pome-
ni v svojem najpreprostejšem
smislu človeka v boju z elementi.
Ta občutek izgubiš, če predolgo
delaš v glavnem letališkem po-
sloplju ali v poslopljih letalskih
družb; tam te zmedejo postranske,
nepomembne reči. Morda bi se
moral vsi mi, ki upravljamo leta-
lišče, je pomislil Mel, kdaj pa kdaj
postaviti na konec steze, da bi
čutili veter, kako nam piha v obraz.
To bi nam morda pomagalo raz-
ločevati postransko od poglavit-

nega. To bi nam morda celo pre-
zračilo možgane.

Potniki in obiskovalci Lincolno-
vega mednarodnega letališča so
navadno videli samo glavno leta-
liško poslopje. To poslopje iz le-
sketajočega se stekla in kroma je
bilo nenavadno prostorno, njegove
prenapolnjene dvorane so mejile
na elegantne čakalnice. Prostori
za potnike so bili obdani z vsako-
vrstnimi ugodnostmi. Bilo je šest
specializiranih restavracij od je-

dilnice za sladokusce, s pozlače-
nim porcelanom in ustreznimi ce-
nami, do pulta s hrenovkami, ki
so jih kupci odnašali s sabo. To-
čilnic, prijetno zatemnjenih ali s
slepečimi neonskimi cevmi, kjer
si pil stojé, je bilo toliko kakor
toaletnih prostorov. Medtem ko je
obiskovalec čakal na letalo, je
mogel, ne da bi zapustil poslopje,
nakupovati, najeti sobo s posteljo,
si privoščiti parno kopel z masa-
žo, stopiti k brivcu, da ga je ostrigel
in obril, dati zlikati obleko in
očistiti čevlje ali pa celo umreti
in biti pokopan na pokopališču
Svetega Duha, ki je imelo svoj
urad v podprtljaju.

Mel se je ozrl nazaj v kabini
snežnega izmetača. Kolona je
bila že pustila to križišče za sabo
in Mel je skozi trenutno škrbino
in padajočem snegu videl, kako se
na tisti drugi stezi hitro premi-
kajo pozicijske luči letala, ki je
vzletelo. Potem so se na lepem
pokazale samo nekaj metrov za
njim luči letala, ki je pristajalo
tako rekoč v istem trenutku.

Tudi voznik snežnega izmetača
je bil obrnil glavo. Zažvižgal je.
„Ti dve sta si bili pa precej blizu.“

Mel je prikimal. Letali sta si bili
zares zelo blizu, izredno blizu, in
mahoma ga je oblila kurja polt.
Očitno je bil kontrolor poletov, ko
je po radiu dajal pilotoma v teh
dveh letalih navodila, izredno na-
tančno presodil njuno razdaljo.
Njegova strokovna ocena je bila
kot navadno točna, vendar je šlo
tako rekoč za las. Letali sta bili
že na varnem — eno v zraku, dru-
go na zemlji. Toda ravno zato, ker
je bilo potrebnih veliko takih za
las točnih ocen, so neprenehoma
grozile nevarnosti.

„Tu je konec steze, gospod Ba-
kersfeld. Boste šli tudi nazaj z na-
mi, ali kaj?“ Glas voznika snež-
nega izmetača je zmotil Mela pri
premišljevanju.

„Prosim?“

Možakar je ponovil vprašanje.
Pred njima so spet utripale signal-
ne luči kolone. Vsakič je počistila
samo polovico širine steze. Sedaj
se bo obrnila in začela čistiti dru-
go polovico. Skupaj s postanki je



trajalo tri četrt do eno uro, da so splužili in posuli s peskom eno samo stezo.

„Ne,“ je rekel Mel. „Tukaj bom izstopil.“

„Kakor želite, gospod.“ Voznik je usmeril signalno luč proti avtomobilu nadzornikovega pomočnika, in ta je takoj zapeljal iz kolone. Čez nekaj trenutkov, potem ko se je Mel spustil s snežnega izmetača, ga je že čakal njegov avtomobil. Može so zapuščali pluge in tovornjake ter hiteli k avtomobilu s kavo.

Ko se je Mel vozil h glavnemu letališkemu poslopiju, je po radiu poklical štab za boj proti snegu in potrdil Dannyju Farrowu, da bo leva steza 1-7 kmalu uporabna... Potem je poiskal frekvenco zemeljske kontrole in zmanjšal glasnost, da so bili pridušeni enolični glasovi samo še spremljava njegovih misli.

Čez nekaj minut je Mel previdno zapeljal avto na parkirni prostor v kleti glavnega letališkega poslopija.

Blizu njegovega prostora na parkirnem prostoru je bila zaklepana omarica s službenim telefonom. Odklenil jo je in poklical štab za boj proti snegu. Javil se je Danny Farrow. Mel ga je vprašal, ali ima kaj novic o običalem reaktivcu Aéro-Mexicana.

„Nimam,“ je odgovoril Danny. „Pač pa ti vodja stolpne opazovalnice sporoča, da poteka promet še zmerom za polovico počasneje, ker je steza 3-0 neuporabna, in da dobiva iz Meadowooda po telefonu še več pritožb, kadarkoli poleti nad naseljem kako letalo.“

„Meadowood bo moral potrpeti,“ je rekel Mel čemerno. Ne glede na zborovanje ni mogel storiti ničesar, da bi zmanjšal hrup nad naseljem. V tem trenutku je bilo najpomembnejše, da zmanjšajo zamude. „In kje je sedaj Joe Patroni?“

„Tam, kjer je bil. Ne more na prej.“

„Pa bo lahko prišel?“

„Pri TWA pravijo, da bo. V avtomobilu ima telefon, pa so stalno v stiku.“

„Sporoči mi, kakor hitro bo Joe

prispele,“ je naročil Mel. „Kjerkoli bom.“

„Najbrž boš takrat že v mestu.“

Mel se je obotavljal. Po njegovem mnenju ni bilo razlogov, zaradi katerih bi moral še ostati na letališču. Toda čudno, spet ga je obšla slutnja, ki ga je bila vznemirila že na vzletišču. Spomnil se je pogovora, ki ga je imel prej z vodjem stolpne opazovalnice, in letal, ki so čakala v vrsti na rampi. In tedaj se je odločil.

„Ne, ne bom v mestu. To stezo nujno potrebujemo, zato bom šel šele, ko bom zanesljivo vedel, da je Patroni na vzletišču in da je prevzel zadevo.“

„Če je tako,“ je spregovoril Danny, „ti svetujem, da takoj telefoniraš ženi. Dobil jo boš na tej številki.“

Mel si je zapisal številko, prekinil zvezo in zavrtel številčnico. Zahteval je Cindy in po kratkem čakanju zaslišal njen osorni glas: „Mel, zakaj nisi prišel?“

„Oprosti, zadržan sem bil. Na letališču imamo neke težave. Precej viharo je...“

„Glej, da takoj prideš!“

Po tem, da je njegova žena govorila tiho, je Mel sklepal, da so okrog nje ljudje. In vendar se ji je posrečilo izražati se presenetljivo strupeno.

„Prišel bom, kakor hitro bom mogel,“ je rekel Mel.

Cindy je ugovarjala. „To ne zadošča. Biti bi moral že tukaj. Dobro veš, da je tole nocoj zame zelo pomembno, in pred tednom dni si mi zatrdno obljubil, da boš prišel.“

„Takrat še nisem vedel, da bo danes tak vihar, kakršnega nismo imeli že šest let. Trenutno ne moremo uporabljati ene steze in je ogrožena varnost letališča...“

„Mar nimaš ljudi, ki bi delali namesto tebe? Ali pa so tisti, ki si jih sam izbral, tako nesposobni, da jih ne smeš pustiti same?“

Mel je razdraženo rekel: „Bolj so sposobni, kot si misliš. Toda plačo dobivam tudi zato, ker imam neko odgovornost.“

„Škoda, da ne kažeš nobene odgovornosti do mene. Že nič kolikokrat si z užitkom uničil po-

membne družbene obveznosti, ki sem jih sprejela.“

Medtem ko je Mel poslušal njene nadaljnje besede, je čutil, da se je približala vrelišču. Brez težav si je mogel zamisliti, kakšna je sedaj, visoka meter petinšestdeset na najvišjih petah in nabita z mogočno energijo, z bliskajočimi se svetlo modrimi očmi in z nekoliko navznak nagnjeno plavalaso glavo.

Ko ji je naposled le mogel seči v besedo, je rekel: „Ni res, da uživam v bojkotiranju tvojih družbenih obveznosti. Večinoma grem, kamorkoli želiš, čeprav mislim, da vse te reči niso ravno tako pomembne. Bolj bi užival, če bi bila ob večerih pogosteje skupaj doma z otrokoma.“

„Dobro veš, da zdaj kvasiš neumnosti,“ je rekla.

Čutil je, da je napet in da je močneje stisnil slušalko. Potem si je priznal, da je morda njena zadnja opazka do neke mere točna.

„Poslušaj,“ je rekel, „nekaj kar zdajle razčistiva. Tega ti še nisem povedal, toda že leto dni vodim nekakšno statistiko. Hotela si, da grem s tabo na sedeminpetdeset tvojih dobrodelnih popivanj. Posrečilo se mi je, da sem bil na petinštiridesetih, to pa je veliko več, kot bi se jih bil udeležil prostovoljno, a vseeno sem si nabral dovolj točk.“

„Nesramnež! Žena sem ti, ne pa kakšna tekma, na kateri zapišujejo točke.“

Ostro je rekel: „Pomiri se!“ Zdaj se je tudi njega lotevala jeza. „Poleg tega vеди, za primer, če slučajno ne veš, da si povzdignila glas. Ali hočeš, da vsi tisti prijetni ljudje krog tebe zvedo, kakšnega mučitelja imaš za moža?“

„Figo mi je mar, če zvedo!“ To je izgovorila tiho.

„Vem, da si moja žena, zato tudi nameravam priti, kakor hitro bom mogel. Zato mi pridrži prostor in reci natakarku, naj mi postavi juho na toplo. Opraviči me drugim in jim razloži, zakaj sem tako pozen. Nekateri od njih so menda že slišali za letališče.“

Nečesa se je domislil. „Mi lahko poveš povod za nocojšnjo prireditvev?“

„Povedala sem ti ga prejšnji teden.“

„Povej mi ga še enkrat.“

„S tem sprejemom — koktajli in večerja — želimo narediti reklamo za ples v maskah, ki bo prihodnji mesec v korist podpornega sklada za otroke Archidone. Časnikarji so že tukaj. Fotografirali nas bodo.“

Zdaj je Mel vedel, zakaj ga Cindy tako priganja. Če bo poleg njega, bo imela več možnosti, da jo fotografirajo — in da izide njena fotografija v jutrišnjih časnikih.

„Večina mož drugih odbornikov je že tukaj,“ je vztrajala Cindy.

„Menda ne vsi?“

„Rekla sem večina.“

„In praviš podporni sklad za otroke Archidone?“

„Da.“

„Kateri Archidone? Dve sta. Ena je v Ekvadorju, druga v Španiji.“

Cindy se je prvokrat obotavljala. Potem je trmasto rekla: „Kot da me to zdaj pomembno! Za tako neumna vprašanja je škoda časa.“

Mela je imelo, da bi se glasno zasmel. Cindy ne ve. Kakor navadno se je odločila za dobrodelno dejavnost zaradi nekoga in ne zaradi nečesa.

Zlobno je rekel: „Koliko pisem si obetaš od tega?“

„Ne razumem te.“

„O, pa še kako dobro me razumeš!“

Oseba, ki se je potegovala za uvrstitev v Seznam visoke družbe, je potrebovala osem priporočilnih pisem ljudi, katerih imena so že bila v njem. Ko je Cindy zadnjič preštevala pisma, je slišal, da jih je zbrala štiri.

„Zaboga, Mel, če še kaj črhneš — nocoj ali kadarkoli...“

„Boš dobila ta pisma zastoj, ali pa jih nameravaš plačati kakor tisti dve?“ Zavedal se je, da ima sedaj prednost. To se je zelo redko dogajalo.

Cindy je rekla ogorčeno: „To je umazano podtikanje. Ni mogoče, da bi si kdo kupil pot v...“

„Kako da ne!“ je rekel Mel. „Dobivam čekovne odrezke z najinega skupnega bančnega računa. Si na to pozabila?“

Sledil je molk. Potem je Cindy s tihim, a divjim glasom zatrdila: „Poslušaj, kaj ti pravim! Zate bo bolje, da prideš nocoj sem, in to čimprej! Če te ne bo ali če boš prišel in rekel karkoli takega, kar si rekel sedaj, in me spravil v zadrego, bo vsega konec. Me razumeš?“

„Nisem prepričan.“ Mel je govoril mirno in tiho. Naravni čut ga je opozarjal, da je to pomemben trenutek za oba. „Morša bi bilo bolje, če bi mi natančno povedala, kaj misliš.“

Cindy je nasprotovala: „Poskušaj uganiti.“

Odložila je slušalko.

Medtem ko je bil Mel na poti iz garaže v svojo pisarno, je njegova besnost kipel in naraščala.

V pisarni je vrgel s sebe težki plašč in ga pustil kar na tleh. Prižgal si je cigareto. Imela je kiselkast okus in jo je zmečkal v pepelniku. Ko je šel k pisalni mizi, je čutil v nogi še hujšo bolečino.

Nekoč — zdelo se mu je davno — bi bil šel na tak večer, če bi ga zbolela ranjena noga, domov, kjer bi ga Cindy prosila, naj počiva. Najprej bi se skopal v vroči vodi, potem bi se ulegel z obrazom navzdol na njuno posteljo in bi mu ona s hladnimi prsti čvrsto masirala hrbet in vrat, dokler ne bi bolečina minila. Sedaj si kajpak ni mogel niti zamisliti, da bo Cindy to še kdaj storila; pa tudi če bi storila, je dvomil, da bi mu kaj pomagalo. Stika s človekom ne zgubiš samo z besedami.

Mel se je usedel za pisalno mizo in zakopal glavo v dlani.

Spet je zadržel tako kakor malo prej na vzletišču. Potem je v tihi pisarni nenadoma zazvonil telefon. Sprva se za zvonjenje ni zmenil. A ko je zazvonilo vnovič, je opazil, da zvoni rdeči telefon alarmnega sistema na stojalu ob pisalni mizi. Hitro je naredil dva koraka do njega in vzdignil slušalko.

„Bakersfeld tukaj.“

Slišal je, kako klikajo telefoni in kako se tudi drugi javljajo.

„Tukaj kontrola poletov,“ se je javil vodja stolpne opazovalnice. „Nevarnost v zraku, tretje stopnje.“

Keith Bakersfeld, Melov brat, je imel za sabo tretjino svojega osemurnega delovnega časa v radarski sobi kontrole poletov.

Radarska soba je bila v kontrolnem stolpu, nadstropje pod zasteklenim gnezdom — stolpno kabino —, od koder je kontrola poletov usmerjala letala na zemlji in v neposrednem zračnem prostoru.

V nasprotju s stolpnim vrhom v radarski sobi ni bilo oken. Na Lincolnovem mednarodnem letališču je delalo deset radarskih kontrolorjev in nadzornikov dan in noč v večni poltemi pod medlimi mlečnimi lučmi. Krog njih je gosto nameščena oprema — radarski zasloni, stikalne plošče, radiotelefoneke naprave — zapolnjevala vse štiri stene. Navadno so kontrolorji delali samo v srajcah, ker je bila temperatura v sobi pozimi in poleti natanko trideset stopinj, da bi se zavarovala občutljiva elektronska oprema.

V radarski sobi je bilo navadno mirno. Toda pod to mirnostjo se je ob vsakem času skrivala živčna napetost. Nocoj je bila napetost zaradi neurja še večja, zadnjih nekaj minut pa se je še stopnjevala. To je delovalo tako kakor zatezanje že tako napete vmeti.

To povečano napetost je bil povzročil signal na radarskem zaslonu, ki je prižgal utripajočo rdečo luč in sprožil alarmni zvonec v radarski sobi. Zvonec so bili izključili, toda značilni radarski signal, imenovan dvojni cvet, je bil zacvetel na poltemnem zaslonu kakor trepetav zelen nagelj in označil, da je letalo v nevarnosti. Tokrat je bilo to letalo reaktivec KC-135 ameriškega vojnega letalstva, ki je letel visoko nad letališčem v neurju in zahteval, da takoj zasilno pristane.

Keith Bakersfeld je delal za ploščnatim zaslonom, na katerem se je bil pojavil alarmni signal, a

medtem se mu je bil že pridružil nadzornik. Sedaj sta oba sporočala po telefonu nujne, hitre odločitve kontrolorjem bližnjih radarskih postaj in po radiu drugim letalom.

O alarmnem signalu so bili nemudoma obvestili vodjo opazovalnice na vrhu stolpa. Ta je potem objavil nevarnost tretje stopnje in alarmiral letališke službe.

Ploščnati zaslon, ki je bil v trenutku v središču pozornosti, je bil vodoraven steklen krog, velik kakor kolo na kolesu, vstavljen v ploščo na kovinski polici. Na njegovi temno zeleni površini so zelene svetlobne pike kazale vsa letala v zraku v krogu s premerom petinšestdeset kilometrov. Kakor so se premikala letala, tako so se premikale tudi te svetlobne točke. Vsaka svetlobna pika je bila zaznamovana s plastično ploščico, ki je označevala posamezno letalo. Tem ploščicam so v občevalnem jeziku pravili 'čolnici' in so jih kontrolorji premikali z roko, kakor so se premikala letala, in tako spreminjali položaj na zaslonu. Kadar se je pojavilo kakšno novo letalo, so takoj po radiu ugotovili, katero letalo je to, in ga označili na podoben način.

Nocoj je bilo na zaslonu izredno veliko letal in nekdo je bil že pripomnil, da se zelene pike množijo kakor mravlje.

Keith je sedel tik ob zaslonu na sivem kovinskem stolu, nagnjen naprej s svojim vitkim, dolgim trupom. Njegovo telo je bilo napeto; noge, skrčene pod stolom, so bile bile toge kakor stol, na katerem je sedel. Ves se je posvečal delu, obraz je imel napet in mrk kakor že več mesecev. Zeleni odsev zaslona je grozljivo poudarjal globoke podočnjake.

Vsak, kdor je Keitha dobro poznal, a ga že kako leto dni ni videl, bi se zgrozil nad njegovo zunanostjo in nad spremembo v njegovem vedenju. Nekoč je bil izžareval pristrčno, sproščeno dobrovoljnost, sedaj pa ni bilo o njej niti sledu več. Keith je bil šest let

mlajši od svojega brata Mela, vendar je bil videti veliko starejši.

V tem trenutku je radarski nadzornik Wayne Tevis skrivaj opazoval Keitha in pri tem zaznal na njem znamenja naraščajoče napeitosti kot že nekaj časa. Tevis, dolg in suh Teksačan, ki je vlekel besede, je sedel sredi radarske sobe na visokem stolcu brez naslanjala, s katerega je videl čez ramena kontrolorjev na nekaj radarskih zaslonov, ki so rabili različnim namenom. Tevis je bil sam pritrtil

na noge svojega stolca kolesca, tako da je včasih jahal na njem kakor na konju, odrivajoč se s svojimi ročno izdelanimi teksaškimi škornji tja, kjer je bil v določenem trenutku potreben.

Ne da bi umaknil oči s Keithovega zaslona, je Tevis zategnil: „Keith, stara sablja, to Braniffovo letalo se približuje Easternovemu. Če ga pošlješ na desno, lahko Easternovo obdrži svojo smer.“ To bi bil moral Keith sam opaziti, pa ni. (Se nadaljuje)



slovinci po svetu

anglija

Moramo pogledati še nazaj v december lanskega leta. Vsem bo ostalo v spominu *miklavževanje*, ki je bilo lani 10. decembra v italijski dvorani na Brixon Rd. v Londonu. Sodeloval je pevski zbor iz Bedforda, saj jih je bil poln avtobus, potem Marko in Betka, ki sta zapela in zaigrala, in seveda „Miklavž“ sam s spremstvom, ki je tudi prišel iz Bedforda. Bilo je nekaj prijetnih uric.

Za *božične praznike* smo imeli v Rochdale večerno mašo, že pol ure prej je pel zbor božične pesmi in seveda lepo spremljal mašo. Zdi se, da je bila kar primerna ura na sv. večer. Tudi mala božičnica v dvorani je pripomogla k razpoloženju tega dneva. Hvaležni smo vsem, ki so doprinesli k dobremu razpoloženju.

V Bedfordu je bil za polnoč g. Fr. Bergant, ki je prišel iz Rima za te dneve. V Londonu smo tudi napolnili kapelo za ta dan, dasi se ta dan vedno pojavi vprašanje prevoza, saj kmalu zvečer prenehajo vsi prevozi z javnimi sredstvi.

Na praznik sv. Štefana smo pa imeli v naši kapeli v Londonu lepo

in redko slovesnost *zlate poroke*. Pred 50 leti sta se na ta dan pri frančiškanih v Ljubljani poročila g. E. Marschner in ga. Mira. Prav tako na Štefanovo sta lani prišla v Londonu pred oltar, da sta obnovila obljube sv. zakona kot pri poroki. Ko so gostje zasedli mize, se je razvil zares prijeten družaben večer, ki bo še dolgo ostal v spominu. Obema zlatoporočencema tudi „Naša luč“ čestita, saj sta njena dolgoletna naročnika.

V novo leto smo prišli tudi veseli. V Bedfordu smo imeli zabavno *silvestrovanje*, h kateremu so prišli tudi duhovniki iz domače župnije. Ni treba omenjati, da smo bili vsi zadovoljni in veseli. Bog daj, da bi se lahko zbrali tudi v letošnjem letu na podobne slovesnosti!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Za Božič se je naša slovenska skupnost zelo skrčila. Najprej so odšli domov na zasluženi počitek sezonski delavci. Za praznike je tudi več družin odšlo med svojece v Slovenijo. A bi kljub vsemu bilo pri bogoslužju lahko veliko več vernikov, če bi bilo med našimi Slovenci več zavzetosti in narodne zavesti. Res je, da brez žrtve ne gre. Maša ob devetih zjutraj je za moderne čase nekoliko zgodaj, tudi v cerkev ni tako blizu, pa še mrzla je pozimi. Prav pa je, če mislimo na žrtve, ki so jih sprejeli nase naši predniki, ki so po več ur daleč prihajali k ranim mašam doma v tudi nezakurjene cerkve.

Na Štefanovo smo izjemoma združili mašo z *božičnico*. Besedno bogoslužje je bilo razširjeno z več berili, pesmimi in recitacijami. Po evharističnem bogoslužju je sledila po zgledu prvih kristjanov — agape — čajanka. Razmehoma je bilo letos manj ljudi pri božičnici kot prejšnja leta. Vsi pa, ki so bili zraven, so veselega srca odhajali na domove.

SALZBURŠKA

† Č. g. FRANC ZABRET

V 88. letu starosti in 64. letu duhovništva je 15. decembra umrl v Salzburgu (Asil Riedenburg) g. *Franc Zabret*. Pokojni se je rodil 15. septembra 1885 v Britofu pri Kranju. Gimnazijo je napravil v Kranju, bogoslovje v Ljubljani in bil 1909 posvečen v duhovnika.

Bil je kaplan na Bledu, na Vrhniki in nato 13 let v Ljubljani kot stolni vikar. V tem času je bil nekaj let tudi urednik katoliškega tednika „Domoljub“, ki ga je izdajalo Katoliško tiskovno društvo. Nato je bil župnik v Kovorju pri Trzinu in na Bledu, kjer je popolnoma prenovil župno cerkev.

Ob izbruhu vojne ga je GESTAPO zaprla in izgnala na Hrvaško, od koder je prišel v Ljubljano in v hiralnici v Japljevi ulici počakal konca vojne. Kot prepričan svobodnjak ni hotel živeti pod komunistično diktaturo in se je raje umaknil čez mejo, čeprav ni med vojno storil ničesar proti „narodovi časti“.

Po vojni je bil nekaj časa dušni pastir pri Sv. Krvi (Heiligenblut) pod Velikim Klekom, potem v St. Jakobu in Defereggenu. Ko je kanonik Koretič odšel v Ameriko, je prevzel njegovo mesto na Scherenbergu nad Schwarzach/Pongau. Tam je ostal, dokler ni šel v pokoj, ki ga je užival pri usmiljenkah v Salzburgu. Pokopan je bil 20. decembra v Salzburgu.

Pokojni g. Zabret je bil mož načel in zelo dober glasbenik. Dokler je mogel, je igral na orgle tudi pri slovenski božji službi. Za vse dobro naj mu bo Bog bogat plačnik!

Tretjo nedeljo v decembru so Slovencem iz Salzburga in okolice slovenski bogoslovci pripravili po maši v sestrski dvorani kratek, a lep in doživet *božični večer*. Petje nas je vodilo v čas ob Kristusovem rojstvu, recitacije pa so nas postavile spet v 20. stoletje. Zlasti smo močno doživeli esej „Sveti večer sezonskega delavca“. Po programu smo ostali še skupaj in prepevali. Škoda je le, da je v

Salzburgu precej Slovencev, ki stojé ob strani in jim ni za mujo, da bi prišli med nas. Morebiti imajo nekateri celo strah, da bi se pokazali kot Slovenci. Kakor si noben otrok ne more izbirati staršev, tako tudi ne narodnostne pripadnosti. Mogoče je menjati državljanstvo, ne pa narodnosti. Res, ni nas treba biti sram, da smo Slovenci, saj smo se po božji volji rodili kot Slovenci!

TENNECK. — Našemu rojaku iz Puštala pri Škofji Loki, ki dela kot rudar v Mühlbachu pod Hochköningom, se je rodil tretji otrok — hčerka, ki je pri *krstu* med slovensko božjo službo v Tennecku dobila ime Helena. Botra sta bila slovenska rojaka g. Štefan in ga. Angela Škrjanec.

PREDARLSKA

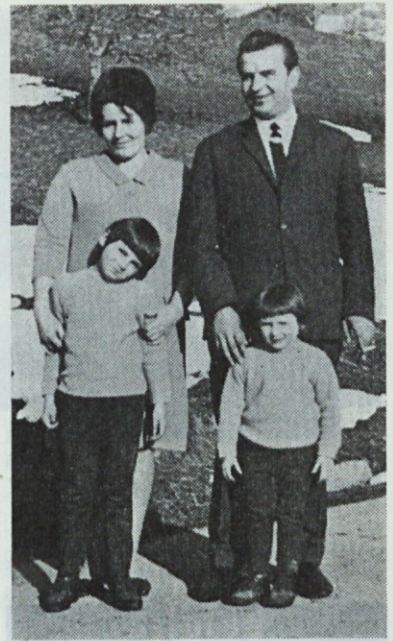
Dve tretjini naših ljudi je za praznike odšlo domov, ker je Božič pač najlepši pod rodnim krovom. Klub temu je bila Karlskirche v Hohenemsu polna, ko smo ob desetih zvečer obhajali polnočnico. Prihitali so tudi nekateri rojaki iz bližnje Nemčije in Švice, da v slovenski družbi, ob petju slovenskih božičnih pesmi, v notranjem veselju in pravem božičnem razpoloženju doživijo skrivnost svete noči.

Domov so mnogi odhajali v bojazni, ali se bodo še mogli vrniti, ker so se v zadnjem času širile

govorice, da bodo mlajše in strokovne delavce obdržali doma. Približno en milijon Jugoslovancev v starosti od 20 do 40 let je na delu po zapadni Evropi, polovica od teh v Zapadni Nemčiji, dvesto tisoč v Avstriji. Šele po letu 1965, v času gospodarske reforme, se je začel razlivati tok jugoslovanskih delavcev v tujino.

Niso pa bili samo brezposelni, marveč prav strokovni in mlajši delavci so izrabili to priliko, ker so v tujini mnogo bolje zaslužili. Povprečni delavec zasluži doma mesečno le 1000—1800 dinarjev, le petina delavcev več kot 2000 V tujini dobi delavec za isto delo dvakrat do trikrat toliko. Kljub ostreni politični kontroli hoče Jugoslavija še naprej dovoljevati delo v tujini, čeprav primanjkuje doma mladih in strokovnih delavcev, zlasti v gradbeništvu. Zato pripravljajo nov zakon, po katerem bo omejen odhod v tujino mladim vojaškim obveznikom in strokovno izvežbanim delavcem, pospeševali pa bodo odhod brezposelnih in kmečkih delavcev. Trenutno čaka četrt milijona jugoslovanskih delavcev na delovno dovoljenje v tujini.

Devize in valute prinašajo Jugoslaviji mnogo koristi. V letu 1968 so delavci poslali domov 170 milijonov dolarjev, leta 1971 pa že 600 milijonov, za leto 1972 pričakujejo 800 milijonov dolarjev. Vse to pa je le petina skupnega za-



Marija in Romana Žugelj sta res pridni učenki, v veselje očku in mami (Bludenz).

služka jugoslovanskih delavcev v tujini. Večina nalaga svoje prihranke najrajši v denarnih zavodih v tujini iz bojazni, kako se bodo doma razvijali dogodki, in čaka, da se bo položaj doma razjasnil in ustalil.

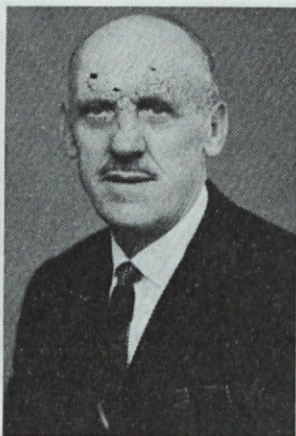
Katoliška mladina in mladinski list „Wende“ hočejo v prihodnjih mesecih izvesti preiskavo: „Kakšno je stanovanje tujih delavcev pri nas“. Tako želijo pomagati, problem tujih delavcev v Avstriji bolj krščansko rešiti.

Krsti: Veronika Pavšič, hči Vladimira iz Ljubljane, in Milene, roj. Bajuk (Bregenz); Marjana Hari, hči Emila iz Ropoče, in Ane, roj. Šadl, iz Venčeslavcev (Rankweil); Ana Slana, hči Leopolda in Ane, roj. Pivec, iz Velnice ob Muri (Bregenz); Manfred Dušej, sin Benedikta iz Maribora, in Alojzije, roj. Senčar, iz Križevcev.

Božji blagoslov vsem mladim družinam in otrokom!



*Krst
Marije Pavšič
v Bregenzu*



Pokojni Alojz Krajnc iz Dampremy*
(Belgija)

belgija

LIEGE-LIMBURG

V Eisdenu je po daljši bolezni mirno zaspala v Gospodu skrbna mati ga. Marija Bevc. V težkih okoliščinah je brez moške pomoči vzgojila štiri sinove in hčerko. Otroci so bili njeno najbolj cenjeno bogastvo. Naj Bog poplača njeno zvestobo in ljubezen! Naj počiva v miru!

V decembru smo imeli uspele božičnice in miklavževanja. V cer-

Vsi so bili veseli ob krstu Olivierja Murna (Melun, Francija).

kvah in dvoranah je lepo odmevala božična pesem. Vsem sodelavcem za našo skupnost želimo izreči toplo zahvalo!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V Clinique Notre-Dame (Charleroi) je 11. decembra 1972 umrl naš rojak g. Alojz Krajnc st. iz Dampremy v 69. letu starosti. Še pri zavesti je sprejel vse svete zakramente in z besedami „Moj Bog, moj Bog“ zaključil zemeljsko bivanje in se preselil v večnost. Veliko število rojakov in rojakinj se je zbralo pri pogrebni sveti maši v župni cerkvi St. Remy v Dampremy.

Pokojni Alojz se je rodil leta 1903 v Zabukovju (Slovenija). Bil je po poklicu rudar in je zadnjih 20 let užival penzijo. Bil je blage duše, dober kristjan in zaveden Slovenec. Pri njem ni bilo nedelje brez udeležbe pri sveti maši. Naj počiva v miru! Njegovi ženi ge. Alojziji, sinu g. Lojzku in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

V lepem številu smo se zbrali k božični službi božji v novi „slovenski kapeli“ blizu Charleroi-Nord. Naši pevci in pevke so mojstrsko zapeli božične pesmi.

Slovskega silvestrovanja, ki smo ga imeli v Charleroi (dvorana Ecoles des Soeurs), se je udeležilo nad 130 rojakov in rojakinj. Naš kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“ je igral skoraj nepretrgoma od 9. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Slovenske melodije polk in valčkov so vse prevzele

tako, da je plesalo vse, staro in mlado. Opolnoči smo si vsi voščili novo leto Gospodovo 1973 kot ena sama družina in za marsikoga je bilo to najlepše silvestrovanje v življenju.

Jubilejna 20. slovenska prireditelj bo v nedeljo pred prvim mašem, to je 29. aprila 1973 v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6^o, métro Vanneau (sprememba v nedeljo, 25. februarja, zaradi prireditve!).

Slovska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15^o, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

21. decembra 1972 se je poročil Janez Bogatez iz Trsta z Mariz-Louise Morizur, učiteljico v Parizu. Želimo vso srečo!

18. decembra je bil pokopan Stanislav Kavčič, doma v Ljubinu pri Tolminu. Pokojni je bil star 38 let, v Parizu je živel 15 let. Našli so ga nezavestnega na ulici in je kmalu po prevozu v bolnico umrl. Spominjajmo se ga v molitvah; vsem njegovim naše sožalje!

DRUŠTVO SLOVENCEV V PA-

Ob krstu Lidije Matejčič v Parizu





Martinka Cigan iz Trappes v Franciji se ni bala ne krstne vode ne ivja na drevju.



Pri Raduhovih v Coffry (Seine-et-Marne) so praznovali Martinovo. Slika kaže, ko zalivajo gosko.

RIZU vabi na *pustno prireditev*, ki bo v nedeljo, 25. februarja, popoldne v dvorani na 15 rue du Retrait, Paris 20^o, métro Gambetta (direction Gallieni). Ob štirih popoldne bo maša na istem naslovu, ob petih prireditev z veselimi prizori iz vsakdanjega življenja, nato pa domača zabava. Vsi rojaki iz Pariza in okolice prijazno vabljeni!

TRAPPES (Yvelines)

23. 12. je bila krščena Martina Marija, hčerka Martina Cigana in Marjete, roj. Bakan.

PAS-DE-CALAIS

V novo leto 1973 smo stopili s krščanskim optimizmom in upanjem.

Na božično vigilijo so postale božji otroci: v Méricourt-Minnes Maryvone Cuisinier, v Lievinu pa Karine Ciochon in Valerija Nada Hebert. Srečnim staršem čestitamo!

V boljše domovino sta odšla: Franc Mlinar, star 62 let, umrl nenadoma 19. decembra 1972 v Sallaumines. Pokopan je bil 21. decembra 1972. Tih in uslužen po značaju je s svojo ženo napravil res lep dom. — Nepričakovano je Klavdotrpela Marija Maroh, roj. Klavdotrpela Marija Maroh, roj. Klavdotrper, 20. decembra 1972 v Lensu in

bila prav tam pokopana 23. decembra 1972. Smrt jo je presenčila ob pranju perila. Naj se odpočije v Gospodu! Svojcem in sorodnikom naše sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

Kratek pregled iz naše pisarne v letu 1972:

Število rojakov ob koncu 1972: 2120, večina v Merlebachu in okolici, okrog 600 je raztresenih po oddaljenih krajih.

Sv. maše s pridigo: V Merlebachu vsako nedeljo in praznik ob 10. uri v Hospice Ste. Elizabeth, na božji poti pri Mariji z Brezij v *Habsterdicku* 51 svetih maš, v *Creutzwaldu* 37 in 6 pogrebni.

Nedeljske svete maše popoldne: Farébersviller 7, Behren Cité 5, Cité des Chenes 6, Cité la Chapelle 7, Cité Jeanne d'Arc 5. Druge svete maše po raznih krajih Lotaringije in Alzacije.

Umrli so: v Merlebachu in okolici 42; največ med 60—70 letom, najstarejša 87, najmlajša 24 let. Vdov je v našem okrožju 95. Pri pogrebih: društva z zastavo in petjem, velika udeležba zbuja veliko občudovanje domačinov. Udeležba pri sveti maši v Merlebachu zelo velika, po kolonijah odvisna od vremena.

Porok s slovensko mašo 6, krstov 8.

Poleg poklicnega dela sodelujejo rojaki pri tukajšnjih prosvetnih,

stanovskih, glasbenih in športnih društvih (tekači, jahači, plavači).

Spremembe v bogoslužju na splošnem ne motijo naših rojakov. Zveza z domovino zelo velika, pogostna in navdušena. Praznovanje raznih jubilejev (rojstva, godovi, poročni jubileji), povezano z veselo godbo, petjem in prijaznostjo.

Zaposlitev: 2/3 rojakov še v rudnikih; z modernimi stroji pride štiri do petkrat toliko preмога na dan kot pred 20 leti. Sinovi naših družin večinoma ne gredo več v

Franc Šušteršič ob svojem 91. rojstnem dnevu pozdravlja rojaka in bralce „Naše luči“. Zdrav preživlja stara leta pri svoji hčerki Amaliji Kagan v Billy-Montigny (Pas-de Calais)



rudnike na delo, zaposleni so v vseh garažah, raznih tovarnah in vedno večje število jih gre v Nemčijo, če imajo francosko državljanstvo. Precej veliko število naše mladine obiskuje višje šole in jih končuje z dobrimi uspehi.

Zdravstvene razmere: Domačini in zdravniki se čudijo, da naši rojaki kljub težkemu in dolgotrajnemu delu doživijo 70—80 in še čez 80 let. K temu pomaga domača hrana, zdrava in močna, zalita z rastlinskimi čaji in vinom, ki ga sami prešajo doma. Družine imajo celo zalogo zdravil z vrta in od doma, ki jih naberejo, ko gredo domov ali pridejo sorodniki na obisk.

Središče vsega življenja je še vedno za naše rojake Merlebach, enako postaja Merlebach vedno bolj središče za vse rojake tudi za službo božjo s krasnim petjem cerkvenega zbora „Slomšek“, ki pod sijajnim vodstvom našega dirigenta g. Emila blaži srca žalostnih in trpečih rojakov in razveseljuje vse navzoče.

Končavam to nekoliko daljše poročilo s pristrčno zahvalo vsem rojakom za vse dobrote slovenskim duhovnikom, zlasti podpisane mu. Naj rosi božji blagoslov na Vas in Vaše otroke!

Vaš Stanko iz Merlebacha.

NANCY

Iz Nancyja, glavnega mesta Lorraine, se že dolgo časa nismo oglasili. Pa vendar tu še vedno živi kar lepa skupinica Slovencev, ki ima vsako leto še kak naraščaj od prišlekov ali od mladih družin. Vsi smo še vedno z dušo in srcem Slovenci in verni katoličani.

Z zavistjo beremo v „Naši luči“, kako lepo ste Slovenci v drugih krajih med seboj povezani. Pri nas je to le, kadar nas obišče slovenski duhovnik, ko skupno pri maši slovensko zapojemo in se še po maši malo porazgovorimo. A od takega zadnjega svidenja je že zelo dolgo.

V zadnjem času smo prejeli Mohorjeve knjige iz Celovca. Zelo smo jih bili veseli, saj nas bodo

razveseljevale v teh dolgih zimskih večerih.

Jaz sem se najprej lotila knjige „Naše življenje“, ker me zelo zanima. Saj se je od življenja naših staršev zelo spremenilo. Dalje imam priliko slišati vsak dan nešteto zgodb iz življenja naših rojakov, ki jih je vsah dan polna naša hiša. Res, kar celo knjigo bi se že dalo napisati.

Tako sem tudi v imenovani knjigi Mohorjeve družbe brala o pretresljivih posledicah, ki jih trpi naša družba zaradi izseljevanja. Zdi se mi, da je tega izseljevanja vedno več, in se sprašujem, ako je res vedno tako nujno. Iz ust naših žen slišim, da jim je grozno, ko se mož odloči, da se iz tega ali onega razloga izseli v tujino. Zatrjujejo celo, da ravno niso živeli tako slabo. Običajno je vzrok selitve hlastanje za višjim standardom, za dosegom materialnih dobrin, ki si jih doma ne morejo privoščiti. Običajno žena sledi možu, oba pa navadno zelo zlahka brez vsakih ozirov pustita otroke doma. To je zelo žalostno poglavje in njihove kričeče in bedne izjave lahko berete v tej knjigi. Vsekakor je bolj važna vzgoja in oblikovanje otroka, četudi v skromnih razmerah, kot pa vsa ta dirka za denar. Tudi če se starši po nekaj letih vrnejo, so leta odsotnosti za otroka izgubljena ter se nikoli ne dajo ne popraviti ne vrniti. Izseljenski problem pa ima tudi usodne posledice za zakon. Koli-

ko gorja povzroči često enemu ali drugemu zakoncu in se gosto konča z razdorom! Za tako srečo, se mi zdi, se ne splača boriti. Dolžni smo, da prej vse dobro premislimo in marsikdaj bi bilo bolje, če bi bili bolj skromni.

H. Z.

NICA

V Nici imamo vsako nedeljo mašo ob 10. uri v kapeli sester, 6 Avenue don Bosco. Naši ljudje radi prihajajo, če le morejo, in čutijo, da so tukaj našli prijeten skupni dom.

Na Božič so jo za polnočnico skoro čisto napolnili, čeprav je štirikrat večja kot tista kapela, v kateri smo se doslej zbirali k maši. Žal, nekatere družine kljub dobri volji niso mogle priti: zaradi hudega prehlada so morali ponekod vsi člani družine vse praznike preležati v postelji.

Novo leto smo pričakali skupno v Cagnes sur Mer. Dva dni skupnega življenja bo vsem ostalo v lepem spominu. Pokazalo se je, da je potrebno le malo dobre volje in požrtvovalnosti, pa skupna srečanja potečejo v prijetnem razpoloženju in ostanejo v lepem spominu.

Na nedeljo, 14. januarja popoldan, je bilo v Nici *srečanje vseh narodnosti*, ki žive v tej škofiji. Srečanje je bilo v cerkvi N. D. Auxiliatrice in ga je vodil pomožni škof Dupanloup. Udeležili smo se ga tudi Slovenci, ki smo številčno najmanjša narodnostna skupina v

Po krstu
Ivana-Alojza
Škrli
v kapeli,
kjer se
sedaj
Slovenci
zbiramo k
sv. maši
(Le Pointe
de Contes,
Nica).





Čarovnik želi odgnati zla doživetja in pričarati srečo. Ali mu bo uspelo? ...

teh krajih. Škoda, da ob tej priložnosti niso bile zastopane naše narodne noše! Doslej si jih še nihče ni mogel nabaviti. Ob drugi priliki bo treba na to misliti.

Krščen je bil Ivan-Alojz Škrli, sin Alojzija in Marte iz Le Pointe de Contes. Čestitamo!

Maša v Cagnes sur Mer bo v nedeljo, 4. in 18. februarja, potem pa 4. marca popoldan kot navadno. — Maša v Cagnes-La Bocca bo v soboto, 3. februarja popoldan, ob 5. uri v cerkvi St. Pierre.

nizozemska

NIZOZEMSKA

V Geleenu je vdano zaspala v Gospodu 83-letna gospa Marija Sket, rojena v Šmarju pri Jelšah. V Holandijo je prišla že leta 1928. Bila je skrbna mati, ki je vse sile posvetila vzgoji svojih otrok. Svoja zadnja leta je preživela v molitvi in zatajevanju. Tako je na svoj način bila zelo koristna članica naše skupnosti. Dolgujemo ji toplo zahvalo. Rojaki in družinski prijatelji so jo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Družini izrekamo toplo sožalje! Naj počiva v miru!

Silvestrovanje Društva sv. Barbare v Heerlerheide-Brunssum je

lepo uspelo. Iskrena zahvala odboru za požrtvovalnost in skrb za našo celotno skupnost. V leto 1973 pojdemo z mislijo, da bodo naše lepe organizacije: Društvo sv. Barbare, „Zvon“, Folklorna plesna skupina, šolski odbor in deklški krožek, le v bratski povezavi mogle uspešno služiti svojemu namenu!

nemčija

KÖLN

Mesec december preteklega leta je bil gotovo za vse rojake živahen. Mnogi so obiskali svoje domače v domovini. Za mnoge je bil Božič novo potrdilo in nova izbira poštenega in mirnega življenja. V Solingenu so se najbolj odrezali. Skoraj vsa cerkev je pred Božičem pristopila k obhajilni mizi. Zaupamo v rast zavesti med nami, da je naše življenje služba Bogu, ljudem.

Pred Božičem nas je v Kölnu močno presenetila žalostna vest o nenadni smrti Potočnikove mame. Cestna nesreča. Očetu, Marjanu in Jožici izražamo vso našo pripravljenost, da smo z njimi! Potreba bližnjega je ogledalo naše človečnosti, našega krščanstva. Ne gre za miloščino — bolj za zavest, da je moja prva dolžnost, poklicanost: ne le služiti denar, ampak tudi pomagati!

Na Silvestrovo smo se v Kölnu pri maši Bogu zahvalili za njegovo ljubezen. Preprosto, kot pač vemo

Sreča jim sije ... lepo je živeti ... (Obe sliki s silvestrovanja v Kölnu).

in znamo. Prosili smo ga, naj nam pomaga, da bi bil on bolj prisoten v našem življenju. Z njim in zanj živimo.

Po maši smo v bližnji dvorani čakali ob domačih vižah na prve ure 1. 1973. Fantje, žene in dekleta so se z veseljem in nesebično trudili za domačo gostoljubnost in prisrčnost. Mnogi so se izrazili, da so se počutili kot doma. Truda in časa sodelavcev, vloženega v te zunanje priprave, ni mogoče plačati. Saj niti ne pričakujejo. Čisti dobiček takih prireditev so nova poznanstva, ko se v teh urah učimo, kako bi drug drugega razveselili. Kdor prihaja na take prireditve samo z zavestjo, kako bo prejemal in nič dal, je vitez žalostne postave.

OBERHAUSEN

Naše slovenske skupinice tod okoli so se lepo pripravljale na praznovanje Božiča in Novega leta.

Tudi pri nas smo priredili miklavževanje v dvorani cerkve sv. Pija v Sterkrade. Prišli so otroci s starši od blizu in daleč, celo iz Kölna nekateri. Miklavževanje je bilo obenem nastop naše zelo razgibane mladinske skupine slovenskega kluba Oberhausen. Miklavž sam je vodil program, prekinjal obdarovanje, da je lahko nastopal zborček s pesmimi, deklamacijami, recitacijami, skečem in ple-



V cerkvi sv. Ide v Utfortu (Moers) sta si Franc Kozmus in Dragica Horvat obljubila pod svetim križem zakonsko zvestobo do smrti.

som. Desna roka mu je seveda bil sv. Anton v pravi frančiškanski uniformi. Navzoči so prejeli telesne in duhovne pakete dobrot in tako odšli domov vsestransko obdarjeni.

Poleg rednega bogoslužja smo za advent pripravili mašo še v Dortmund-Koerne in Castrop-Rauxel. V Dortmundu je bilo zelo pri-

Preskarjev Tomaž postaja božji otrok (Bensheim, Hessen).



srčno, v Castrop-Rauxel pa je iznenadila zelo velika udeležba. Vsi so si še želeli takih maš.

Po mnogih letih smo v Sterkrade imeli pravo *polnočnico* po stari slovenski šegi. Ko si okrog pol-dvanajste stopil v St. Pius-Kirche, te je sprejelo pritrkavanje domačih zvonov, posneto na plošči. Med mašo pa so marsikomu prišle solze v oči ob prepevanju najlepših ljudskih božičnih pesmi in ob spominih na dom.

V slovensko krščansko skupnost smo sprejeli dva nova člana. *Krstili* smo Aleksandro-Sašo Bokunič, hčer Jurija in Frančiške roj. Krašovec, iz Duisburga ter Renato Hočever, hči Vincencija in Marije, roj. Tekavčič iz Bottropa.

V Rheinkampu pri Moersu sta se poročila Franc Kozmus in Dragica Horvat. Iskreno čestitamo! Za starešina je bil po pravi stari šegi korenina Staroslovencev g. Martin Sapotnik, sodni prevajalec.

HESSEN

Vsako drugo nedeljo v mesecu se zberemo Slovenci v Frankfurtu v župnijski dvorani. Novembra smo si ogledali barvni film o letošnjem binkoštnem srečanju. Decembra pa tudi barvni film o Slovencih na Württemberškem, ki ga je posnel g. Ciril Turk. Videli smo, kako živijo in kako se zbirajo Slovenci, za praznike nekateri celo v narodnih nošah. In teh je veliko! Po filmu sledi seveda prijeten po-



Marinka Jetter s starši in botri po krstu (Mainz).

govor med prijatelji in pa narodna pesem.

Na božični dan smo imeli po maši *božičnico*. Gledali smo originalno meditacijo o nastanku življenja do božiča s skioptičnimi slikami ob glasbeni spremljavi. Nato smo se zabavali s tombolo.

Krščeni so bili: V Bensheimu

Veseli obrazi na poroki Štefana Vinkoviča in Jožefe Tivadar (Hessen).



Tomaž Preskar, sin Mihaela in Sonje, -roj. Hirm; v Lichu Igor Medvešek, sin Stanka in Slavice, -roj. Ajdovnik; v Darmstadtu Andrej Polak, sin Antona Slane in Danijele Polak; v Mainzu Marinka Jetter, hčerka Johna in Jožice, -roj. Žunko. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

Poročili so se: Stefan Vinkovič in Jožefa Tivadar, oba iz Gančanov, Beltinci; Ivan Brič iz Trbovelj in Marica Rogina iz Vinice; Velimir Bahor iz Ljubljane in Jožefa Belak iz Gubnega. Mladim parom naše najboljše čestitke!

STUTTGART-OKOLICA

V soboto, 23. decembra, smo po maši v Heilbronnu priredil adventni večer. Kakih 50 oseb se nas je zbralo v farnem domu ob belo pogrnenih mizah, okra-

Rojakinja Hedvika H. iz Weinsberga v Nemčiji rada bere knjige. Čeprav živi daleč od slovenskega središča, je našla pot v slovensko knjižnico v Esslingenu. Kar prese- nečena je bila, ko je 23. decembra lani zvedela, da si je na tem mestu izposodila 1000. knjigo z romanom „Doktor Živago“. „V enem mesecu bom prebrala vse te knjige,“ je zagotavljala.



šenih s svečkami in adventnim zelenjem. V tem razpoloženju so nam segle božične pesmi ter črtice „Predmestni božič“ našega izseljenskega pisatelja Karla Mau-serja globoko v dušo. Za praznike je človek pač bolj mehak in do- vzeten za lepoto svetih melodij in tragičnih podob ljudi, ki morajo prebiti božič v osamelosti ali rev- ščini.

Ker je bilo tik pred božičem, smo ta večer ugotavljali tudi ne- kaj zgodovinskega o Kristusovem rojstvu. Navzoči so stavljenim vprašanjem pozorno prisluhnili. Saj jim je bilo znano, da čaka ti- stega, ki bo pravilno odgovarjal, lepo obložena slovenska potica in kdo bi za kaj takega ne napel ma- lo bolj svojega posluha! Rojak N. N. je pravilno odgovoril na nasled- nja tri vprašanja: Kdaj je bil Kris- tus rojen? Kateri rimski cesar je takrat vladal? Kdo je bil Kristusov oče? — Potica je bila torej nje- gova, jedli so jo pa vsi.

V Esslingenu smo po stari na- vadi *štefanovali*. Po maši smo ob- kolili bogato obloženo božično drevesce v dvorani pri cerkvi sv. Elizabete. Lesketajoči se bonbonč- ki in drugo pecivo so vabili pred- vsem otroke, ki jih je bilo to pot zopet veliko skupaj, a tudi odras- lim ni bilo vseeno, kdo bo dre- vesce zadel. Sreča se bo seveda nasmehnila samo tistemu, ki bo imel prvi prečrtane vse številke na tombolski tablici, a kdo more na- prej vedeti, katere številke bodo prišle iz vrečke! Tako je bilo vse- skozi napeto, dokler ni pritekla k drevescu gospodična Slavica Bajt, kateri se je to pot sreča na- smehnila. To je napravila otrokom veselja, saj je vse zadete dobrote razdelila med nje!

Krsti: Ob zaključku lanskega leta je dobilo na našem področju naraščaj osem družin. Naštejmo malčke z imeni: Hessingheim: Karmen Tržan, hčerka Marijana in Jožefe; Heubach: Franc in Lovro Trdin, sinka Franca in Karle; Ess- lingen: Klavdija Krašovec, hčerka Ivana in Frančiške; Heilbronn: Robert Bučan, sinko Antona in Nade; v Stuttgartu smo imeli na en dan



Koširjevi imajo v Ödheimu v Nem- čiji svoj dom, ki je bil blagoslov- ljen 23. decembra lani. Gospod Anton živi že 12 let v Nemčiji in je šel po nevesto v Št. Lenart na Koroško. Gospa je priznala, da je bila predvsem njena želja, da pri- dejo do svoje hiše. Želja se ji je izpolnila in mož je vesel, da ji je dal prav.

Na štefanovanju v Esslingenu je gdč. Slavica B. zadela pri tomboli božično drevesce. Pa koliko slad- karij je viselo na njem!



zopet tri krste: Andreja Škufca, hčerka Cirila in Alenke; Helena Borštnar, hčerka Antona in Vere; Peter Slaček, sinko Petra in Hedvike. — Čestitamo!

Poroka: V Celje sta se šla poročiti Karel Zelič, rojen v Zagradu pri Celju, in Jožefa Zemljak, doma v Dravinjskem vrhu pri Ptuju. — Čestitamo!

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Krščena sta bila v zadnjem mesecu dva Lojzka: prvi, sin Alojza Mikulič in Marije, roj. Roškar, v tukajšnji glavni mestni cerkvi Liebfrau; drugi pa v Ostrachu na praznik sv. Štefana, sin Alojza Mravnec in Ane, roj. Lakner. Naj jima njun veliki zavetnik sv. Alojzij izprosi od Boga milost zgledega krščanskega življenja!

Za praznike je šlo veliko naših rojakov domov, vendar se pri božični polnočnici v Ravensburgu ni nič poznalo. Skoraj bi rekli, da je bila kapela še bolj polna kot ob navadnih nedeljah, ker so prišli tudi iz bolj oddaljenih krajev. Kdo bi se le mogel ustavljati vabilu prijazne božične noči, tudi če je združeno z malo večjim trudom! Tudi pristop k svetim zakramentom je bil kar številen.

Sedaj ko so se vsi, ali vsaj večina, vrnili, pa nadalje utrjujmo svojo versko in narodno skupnost!

INGOLSTADT

Vsem vernikom slovenske izseljenske župnije v Ingolstadtu bo ostal v dolgotrajnem spominu nepozabni lanskoletni 10. december, ko je v mestni katedrali bila *slovesna maša* za tukaj živeče zdomce, ne samo iz Jugoslavije, temveč tudi za Špance, Italijane, Poljake in Ukrajince. Slovesno sveto mašo je daroval eichstättski škof dr. Alois Brems ob asistenci izseljenskih župnikov v Ingolstadtu. Ne smemo in ne moremo iti mimo dejstva, da smo bili Slovenci še posebej ponosni, ker smo bili na prvem mestu.

Pozdravni nagovor mestnega dekana g. Josefa Regenta so izseljenski dušni pastirji v svojih je-

zikih potem prenesli svojim vernikom.

Gospod škof pa je v svoji pridigi, ki je orosila nemalo oči v cerkvi, povedal, iz kakšnih namenov in iz kakšnih vzrokov smo prišli v Nemčijo. Radi bi izboljšali življenje sebi in tistim našim najbližjim, ki doma željno čakajo od nas pomoči. Tudi ni pozabil povedati, naj vsak v sebi nosi ob vsakem času vse tisto dobro, kar so ga doma naučili. Župniki so nam nato v svojih jezikih posredovali škofovo pridigo. Tudi prošnje so bile prebrane v vseh jezikih. Brali so jih verniki, oblečeni v narodne noše.

Med škofovo mašo so s petjem sodelovali skoraj vsi narodi, vsak v svojem jeziku. Mešani slovenski pevski zbor je zapel daritveno pesem „O blagoslovljen Zveličar“, ki je v katedrali prijetno odmevala.

Obhajilna miza je bila polna, božjo hrano je delilo več duhovnikov in škof.

Po službi božji smo skupno zapeli „Tebe, Boga, hvalimo“. Mogočno in veličastno je donela ta hvalnica, ko jo je istočasno pelo vsak v svojem jeziku kar sedem narodov.

Po zahvalni pesmi se je slovenski izseljenski župnik v Ingolstadtu g. Feliks Grm zahvalil gospodu škofu v imenu vseh šestih prisotnih tujih narodov za slovesno božjo službo, nakar so mu trije Slo-

venci v znak hvaležnosti predali šopek nageljnov.

Eichstättski škof je nato priredil v Kolpinghausu slovesno večerjo, na kateri so bili prisotni člani cerkvenih odborov vseh narodov, poleg njih še najvišji mestni možje mesta Ingolstadta — med njimi župan Peter Schnel in predstavnik tovarne Audi-NSU g. Lang. Preden je škof zapustil slovesno dvorano, je pristopil k vsaki mizi, se rokoval z gosti in se tudi pomenil z njimi o morebitnih težavah in podobnem.

Resnično lahko rečemo, da smo bili Slovenci ves ta večer v središču vsega dogajanja, deležni vse pozornosti in smo bili, vsaj tako pravijo glasovi, tega tudi vredni. Mi pa se bomo morali potruditi, da bomo dobro ime tudi obdržali!

Tone Casar

MÜNCHEN

Med božičnimi prazniki je bilo tudi pri naših *tečajih* malo premora. Po praznikih se je pa spet začelo, tako da so sobote prekratke in prostora v našem župnišču premalo.

Naši ljudje, ki so ostali med božičem tukaj, so se pridno udeleževali *slovenskih maš* — letos jih je bilo kar sedem — in peli pri njih božične pesmi.

Manjša skupina se nas je zbra-

Slovenski izseljenski župnik v Ingolstadtu govori v našem jeziku med škofovo mašo.





Po krstu dvojčkov Andreja in Alfreda Seitz iz Esterhofna pri Münchnu.

la pri božičnici. Spet je bila dvorana slovesno pripravljena, kot je to že običaj. Ni manjkalo božičnega dreveščka, ne božičnega okrasja na mizah.

Skraja so nam naši igralci pokazali tri prizore iz Drabosnjakove Božične igre. „Trije pastirci ob palici so prišli gledat, kaj se godi v štalici.“ Angel jim je bil povedal, kaj se nocoj dogaja. Tako so res našli Jožefa in Marijo in Dete. Med prizori smo vsi peli odgovarjajoče božične pesmi, trikrat pa so igralci na odru domiselno zapeli naše stare melodije.

Potem smo igrali tombolo. Treba je reči, da je bila dobro založena. Ko smo namignili gospe, ki je poleg velike bonboniere zadela ponev s pokrovko, naj bi nas povabila kdaj na pečen zrezek, je obljubila: „Že danes vas vse skupaj vabim na pečen zrezek!“ Odgovorila je točno, kot smo jo prosili — le jasno nam je postalo, da bo en zrezek za toliko ljudi malo premalo.

Končno smo tekmovali v odgovarjanju na razna verska vprašanja. Navadno sta tekmovala moški in ženska. Če nista znala odgovoriti, sta smela vsak k svojim, to je, moški k moškim, ženska pa k ženskam, po pomoč. Zabavno je bilo (in poučno!).

Krščeni so bili: Fredi Stanič, sin Milana in Bože, roj. Vodušek; Aleksandra Gaiser, hčerkca Antona in Milene, roj. Jerman; Boris Ko-

lan, sin Vinka in Pavline, roj. Trifunova. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

Poročili so se: Manfred Steble iz Radeč pri Zidanem mostu in Hildegard Zitzenzieher iz Münchna; Johan Narat iz Ratanske vasi in Veronika Berk iz Brestovca. Čestitamo!

švedska

KÖPING

Slovenci v Köpingu kar pridno nadaljujemo s kulturnim življenjem. Sedaj smo se že tako navadili na srečanja, da komaj čaka-

mo naslednjega datuma, da se zopet vidimo. Svoj krog srečanj smo povečali še z rojaki iz drugih mest. Tako se navadno zbiramo Slovenci iz Köpinga, Västerasa, Arboga, Eskilstune, Örebroa, Surahammra idr.

Po dopustu smo se že dvakrat zbrali. Slovenski otroci iz Köpinga so pripravili kulturni program, ki je obsegal recitacije pesmi o domovini, kratek prizorček in tekmovalne igre. Ogledali smo si tudi tri zanimive filme o Sloveniji: o zimskem športu v Planici in o ribištvu v slovenskih rekah. Seveda pa se je srečanje zaključilo z zabavo. Tudi otroci so se lepo zabavali ta dan, saj se je z njimi zabaval njihov vodja skavtov gospod Klaasma. Še bolj pa so bili otroci veseli in ponosni drugi dan, ko je o njih poročal lokalni švedski časopis.

Zopet je leto za nami in že smo v novem letu. Ob tej priliki želimo vsem Slovincem po svetu srečno in zdravja polno novo leto! Posebno pa se spominjamo našega bivšega duhovnika gospoda Jožeta Flisa, ki mu želimo na novem delovnem področju srečno novo leto, polno zdravja in božjega blagoslova! Enake želje izrekamo tudi gospodu Sodji v Münchnu.

Slovenci iz Köpinga



v enem večeru so si postali prijatelji. (Naša mladina na Švedskem).

Meseca marca bo minulo tri leta, odkar imamo redno slovensko mašo na vsako 1. in 3. nedeljo v mesecu ob 16. uri v kripti župne cerkve Guthirt v Zürichu. Župnija ima ob cerkvi lepo dvorano, ki je bila tudi nam na uporabo skoraj redno na 1. nedeljo.

V letu 1973 bomo imeli dvorano na razpolago redno enkrat na mesec: januarja in februarja na 1. nedeljo; marca, aprila in maja na 3. nedeljo; junija na 1. nedeljo; julija in avgusta na 3. nedeljo; septembra in oktobra na 1. nedeljo;

novembra na 3. nedeljo in decembra na 1. nedeljo.

V tej dvorani smo imeli že več *skioptičnih predavanj*. Tako smo gledali slike iz Lurda, Rima, Holandije in običaje ter lepoto Koroške. Videli smo tudi slike naših slovenskih vasi in planin, pa tudi švicarske planine itd.

Vsako leto pride v to dvorano tudi Miklavž s svojim spremstvom angelov in parkljev. Na velikih sahnah pripeljejo angeli darove, ki jih Miklavž razdeli otrokom in odraslim. Vsakemu pa tudi pove, ali je z njim zadovoljen ali ne; ene pohvali, druge pa graja. — Vsem, ki so miklavževanje organizirali in pri njem pomagali, iskrena hvala!

Božične praznike smo lepo preživeli. Pri maši je bila povsod zelo številna udeležba, čeprav so se mnogi odpeljali domov na dopust, da so praznike preživeli pri svojih domačih. V soboto, 23. dec., smo imeli mašo v Winterthuru, v nedeljo v Rapperswilu; na božični dan je bila maša v Amriswilu ob 10. uri dopoldne in v Zürichu ob 16. uri popoldne. Na Silvestrovo, na zadnjo nedeljo v letu, ki je bila peta nedelja, je bila maša v Bernu. Prav tako smo imeli mašo na Novo leto v Bernu in v Zürichu. Za božične praznike je prišel na pomoč p. Angel, da je vsak, ki je želel, lahko prejel sv. zakramente. P. Angel bo nastopil svoje novo službeno mesto, ko bo dobil potrebni

pisma bralcev

tako nas je sprejela domovina

Kar se je dogajalo v dneh pred božičem na jugoslovanski meji, je vse obsodbe vredno.

Pomislite, da sem moral na prehodu v Ratečah šest ur čakati v koloni, čeprav je bila ta dolga komaj 1 km in pol, ko sem se postavil v vrsto. Mrzlo je bilo, ob cesti nobenega stranišča, avto pa sem mogel pomikati naprej le za kak

meter. Nikamor ni šlo. Italijani so nas s pomilovanjem gledali, češ „na oni strani je vaša domovina“, mi pa smo preklinjali naše carinike, ki se niso zganili.

Če je bilo treba tako natančno preiskovati prtljago, zakaj niso nastavili več carinikov, saj so vedeli, da je pred božičem na meji vedno drenj? Jaz sem še nekako prenesel to nagajanje: a na drugi strani sem videl družine z majhnimi otroki, ki so zmrzovali vse dopoldne v mrzlem avtomobilu. Slišal sem celo, da so na drugih prehodih naši delavci čakali celo po deset ur in še več, da so lahko prišli čez mejo.

Človek si lahko misli, s kakšnimi občutki prestopiš mejo v takih okoliščinah. Če nam hočejo nagajati, ker delamo v Nemčiji, naj vedo, da bi mi vsi radi ostali doma, ko bi znali naši malo boljše gospodariti in bi dajali za pošteno delo tudi poštene plače.

Če bo šlo tako naprej, bo moral marsikdo premisliti, kakšen načrt si bo naredil za bodočnost in kam bo nalagal težko prisluženi denar. Saj človek sliši doma same čudne novice, ki ne dajo prav nič dobrega slutiti.

Slovenec iz Ulma

to presega že vse meje

V dneh pred prazniki se je odpravilo na dopust v domovino več kot 2 milijona tujih delavcev, ki so začasno zaposleni v Zvezni republiki Nemčiji, med njimi je bilo tudi kakih 800.000 Jugoslovancev. Tako se je po cestah proti Jugoslaviji valila ogromna masa avtomobilov. Tu in tam se je zaradi poledice ali verižnih trčenj nabrala kolona, toda večjih zastojev ni bilo. Vsi smo upali, da bo mo kmalu med svojimi dragimi.

Toda dobre volje je bilo kaj kmalu konec. Že pred Gradcem smo zapeljali v kolono in spoznali, da je ne bo zlepa konec. In res! Neprekinjena kolona avtomobilov je bila dolga več kot 40 kilometrov, prav do meje. Tako smo izvedeli od avstrijske prometne milice, ki je z vsemi razpoložljivimi silami, celo s helikopterji in avioni, bedela nad našo varnostjo. Ves promet v južni Avstriji je bil paraliziran.

Ni bilo težko ugotoviti, zakaj taka gneča. Povzročali so jo jugoslovanski obmejni organi, ki niti v največjem navalu niso imeli razumevanja za želje čakajočih. Na avstrijsko-nemški meji pri Salz-

švicarski vizum. Stanoval bo v kapucinskem samostanu v Solothurnu. V načrtu imamo redno mesečno mašo v Bernu in v St. Gallenu. O tem pa bomo še posebej obvestili.

Sveti krst so prejeli sledeči novorojenčki:

V Zürichu: Simona Leonida Planko, hči Stanislava in Nade, roj. Reza, iz Rafz; Aleksandra Aubrecht, hči Anice Aubrecht; Alenka Kobal, hči Franca in Marije, roj. Jan, iz Dübendorfa; Igor Kvartuh, sin Janeza in Anice, roj. Slobodnik, iz Würenlosa; Lidija Šuligoj, hči Karla in Stanislave, roj. Lipičar. *V Amriswilu:* Danijela Filo, hči Jožefa in Antonije, roj. Lepoša, iz Rorschacherberga; Nataša Metelko, hči Štefana in Silve, roj.

Berce. *V Appenzellu:* Klavdija Počivalnik, hči Jožefa in Olge, roj. Osojnik. *V Rapperswilu:* Simon Stanislav Kerin, sin Stanislava in Marije, roj. Vuzem, iz Hombrechtikona.

Naša krstna knjiga priča, da je v letu 1972 prejelo sveti krst 29 fantkov in 22 deklic ter dve odrasli dekleti. Nekaj otrok pa so krstili duhovniki drugih narodnosti; če ti krsti niso bili prijavljeni slovenskemu dušnopastirskemu uradu v Zürichu, jih nimamo vpisanih v slovenski krstni knjigi.

Igor Koželj iz Winterthura in Robert Žugič iz Stäfe v Švici sta bila prva slovenska otroka, ki sta prejela prvo obhajilo v Einsiedelnu.



burgu se vozila skoraj niso ustavila. Če so obmejni organi koga za hip ustavili, so le kaj na kratko vprašali in potnikom zaželeli srečno vožnjo ter vesele praznike.

Domovina nas je pozdravila drugače. Da smo prevozili tistih 40 kilometrov, smo potrebovali celih 12 (dvanaest!) ur, več kot prej za stotine kilometrov dolge razdalje. Toda ko smo zagledali može z rdečo zvezdo na kapi, še ni bilo vse končano. Birokratsko so odpirali potne liste ter jih kontrolirali, cariniki pa so se zanimali za vse najmanjše odprtine v avtomobilih. Kot da nismo dobrodošli! Kot da bodo s tem ohranili dinar pri zdravju, čeprav je neprestano bolan. Smešno!

Marsikdo se je v tej gneči zaklel, da ne pride več na dopust v domovino. Med nami so bili tudi taki, ki se tako odločajo že leta in leta, pa jih domotožje in želja, da bi videli svoje drage, vedno znova spravljata na to dolgo pot, ki postaja še daljša prav zaradi takega postopanja z ljudmi — zaradi ravnanja, ki mu v celi Evropi, pa najbrž tudi na svetu, ni enakega!

Delavec iz Ingolstadta

„živina“

Saj poznate atmosfero ponedeljskih jutur v zdravniških čakalnicah. Toliko ljudi se zgnete vanje, da ne zmanjka samo stolov, ampak celo stojišč. Kdo bi se čudil, če so vsi čakajoči mrki, nestrpni...

Najbolj mrka pa so obličja tistih, ki se gnatejo v „rep“ pred prijavnimi okenci specialističnih oddelkov. Vsakomur se mudi, kar najbolj mudi. Poleg tega je njegov primer, kakopak, kar najnujnejši. Zato bi najraje preskočil vrsto glav, jih zbrisal v nič!

A ne gre tako!

Vsakomur hkrati srepi iz oči Cerberus, ki bi strahovito zarenčal, če bi si kdo dovolil najmanjšo izjemo. Kdo izmed čakajočih.

Nekdo si upa mimo repa k okencu. Želi samo svoj karton za ponovno slikanje, nič drugega. Toda množica tako grozeče zamrma, da siromaka kar odpihne od okenca.

Pri oknu pa nastaja zastoj. Rep se daljša. Kaj je narobe?

Pri vratih z napisom NI VHO-DA mirno vstopajo ljudje, ki se ne menijo za čakajoče! Vračajo se takoj s prav takimi papirji, kakršne izdajajo pri okencu.

„Začuden“ se obrnem k so-
trpinu v repu:

„Kaj tistile vstopa službeno? Mimo gre, kot da nas ni!“

On pa se mi posmehljivo nasmehe:

„Kolikor ima protekcija tudi pri zdravniku domovinsko pravico, toliko so ti obiski ‚službeni‘! Vidite: ta, ki gre s papirji kar naravnost k zdravniku, je ‚živina‘ pri velikem podjetju. Še na misel mu ne pride, da bi se tu v repu vical z nami vred. Tisto podjetje pač ni tako ‚lahko‘ kakor midva... In dama, ki pravkar vstopa, je popularna pevka. Spozna se na učinek zvez in poznanstev. Če zdravnika ne pozna sama, ga zanesljivo pozna njen častilec. To pa zadošča...“



Kako je živel Jezus?

Vsako leto so verni Judje potovali v sveto mesto Jeruzalem. To so bili pravi sprevodi ljudi z osli in kamelami, obloženimi s prtljago. Potovanje je trajalo več dni. Ko je bil Jezus dvanajst let star, se je udeležil takega romanja. Pridružil se je svojim staršem v karavani.

Ko so bili dnevi romanja končani, sta se Jožef in Marija odpravila na pot domov. Misleč, da je Jezus zadaj v dolgi karavani, sta prehodila dan poti. Šele na postajališču sta opazila, da ga ni. Tedaj sta se vsa v strahu vrnila v Jeruzalem in ga iskala.

Po treh dneh iskanja sta ga našla v templju. Tam so ga občudovali rabini zaradi njegovega verskega znanja in razumnosti.

Jožefa in Marijo, ki sta se čudila, da jima je povzročil toliko skrbi, je spomnil, da je njegov pravi oče Bog. Zato je ostal v templju in razpravljal o njegovih zadevah.

V puščavskih krajih ob jordanjskih bregovih je nastopal

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Tonček je bil vesel in se je ozrl čez most k svoji prijateljici. Halo, kaj ni to Krevlov Bine? Zaprl je svoj kovčič in stekel čez cesto. Krevlov Bine se je bil postavil pred Pikico in gospodično Roženkrančevo ter ju predrzno meril od nog do glave. Pikica je Binetu sicer pokazala jezik, a vzgojiteljica se je vsa tresla od razburjenosti. Tonček je brcnil Bineta pod hrbet, saj veste kam. Fantalin se je divje obrnil, ko pa je zagledal Tončka Prijatelja pred sabo, se je spomnil popoldanskih klofut in je izginil v vztrajnostnem teku.

„No, tega smo se znebili,“ je rekla Pikica.

„Pridita!“ je rekla gospodična Roženkrančeva. „Pridita, gremo v avtomatski bife. Tončka jaz povabim.“

„Živio!“ je rekla Pikica, prijela fantiča za roko in stekla z njim naprej.

Gospodična Roženkrančeva je poklicala deklico nazaj. „Me boš vodila ali ne? Kaj pa naj si mislijo ljudje, če bi kljub naočnikom tekla za vama?“

Pikica je prijela vzgojiteljico za roko ter jo vlekla za sabo, čez most, po Prečni ulici proti Nove-mu trgu.

„Koliko si zaslužil?“ je vprašala. „Petindevetdeset pfenigov,“ je rekel fant žalostno. „Neki gospod mi je dal petdeset pfenigov, sicer bi lahko kar pobral šila in kopita.“

Pikica mu je stisnila nekaj v roko. „Ná, vtakni v žep!“ mu je skrivnostno pošepetala.

„Kaj je?“ je vprašala gospodična Roženkrančeva nezaupljivo.

„Firbec!“ je rekla Pikica. „Saj vas tudi jaz ne vprašam, kaj so tiste španske risbe.“

Tedaj je umolknila gospodična Roženkrančeva, kakor da se je zabliskalo.

Cesta je bila precej prazna. Vzgojiteljica je snela temne naočnike in izpustila Pikičino roko. Zavili so nekajkrat okrog vogala. Potem so bili na cilju.

V lokalu so včasih sedeli in stali čudni ljudje in Pikica je rada zahajala sem, zdelo se ji je silno zanimivo. Včasih je videla tam celo pijance!

Tonček je zdehal in od utrujenosti so mu lezle oči skupaj. „Strašno,“ je rekel, „danes sem pri računstvu dobesedno zaspal. Gospod Sfiligoj me je nahrulil, da sem skorajda padel iz klopi. Sram naj me bo, je kričal, in moje domače naloge da so zadnje čase

Sneženi mož

Boštjan in Matej in Barica so naredili sneženega moža. Namesto nosu koren, namesto oči oglje, namesto gumbov tudi oglje. Na glavo star klobuk, v roke omelo. Tako. Sedaj pa v krog in v ples okrog možica, ki samo neumno gleda, reči pa ne more besede. Juhuhu!





ve, da imaš bolno mamo in da moraš kuhati in služiti denar?"

„Kako pa naj to ve?“ je vprašal Tonček radovedno.

„Povedal bi mu,“ je rekla Pikica.

„Rajši si jezik odgriznem,“ je rekel Tonček.

Pikica ni razumela tega. Skomignila je z rameni. Potem se je obrnila h gospodični Roženkrančevi, ki je sedela v svojem kotu in strmela predse. „Mislila sem, da ste naju povabili, ne?“

Gospa Roženkrančeva se je zdrznila in se polagoma zavedela. „Kaj pa bi rada?“

„Pomaranče in smetano,“ je predlagala Pikica in Tonček je prikimal. Gospodična je vstala in stopila k pultu.

„Kje pa si dobila denar, ki si mi ga poprej stisnila v roko?“ je vprašal Tonček.

„Roženkrančeva daje vendar ves denar samo svojemu ženinu. Pa sem nekaj drobiža poneverila. Tiho, nič ne ugovarjaj!“ je vzkliknila strogo. „Poglejva, gotovo spet pije žganje. Veš, pijanka je, reva.“

Tedaj se je vrnila gospodična Roženkrančeva in prinesla otrokoma pomaranče v krljih. Sama je pila konjak.

„Saj sva zaslužili vendar najmanj tri marke,“ je rekla. „V torbi pa imam te eno marko osemdeset. Ali ti to razumeš?“

(Dalje prihodnjič)

nenavaden človek. Imenovali so ga Janez Krstnik. Oblečen v plašč, tkan iz kamelje dlake, je užival poleg kruha le borno puščavsko hrano: posušene kobilice in med divjih čebel.

Poslušalci, ki so bili odločeni spremeniti življenje, so morali to pokazati s posebnim obredom. Prerok jim je pokazal Jordan. Priznali so svoje grehe, si sezuli sandale, slekli oblačila in stopili v reko. Na njihove glave je zlil prerok v znamenje očiščenja in prenovljenja vodo.

Nekega dne je prišel k Janezu Krstniku Jezus iz Nazareta. Janez je spoznal v njem učitelja brez primere, zato se je branil, da bi ga krstil. Ker je Jezus le vztrajal pri zahtevi, naj ga krsti, je Janez to storil.

Ko je Jezus stopal iz Jordana, je prerok videl posebno znamenje: bleščeč sončni žarek je razgrnil oblake, Sveti Duh se je v podobi goloba spustil nad Jezusovo glavo, Očevov glas se je zaslíšal iz oblakov: „To je moj ljubljeni sin, nad katerim imam veselje.“

Po krstu je Jezus odšel v puščavsko samoto. Tam se je postal: svojemu telesu ni dovolil hrane, kot npr. delajo ob gladovni stavki.

Tam je doživel tudi tri skušnjave: kamne naj bi naenkrat spremenil v kruh, to se pravi, ustvaril naj bi gmotno blagostanje ljudi s čudeži; skočil naj bi pred množico z vrha jeruzalemskega templja, to se pravi, naredil naj bi blesteče dejanje, ki bi ga napravilo za nadčloveka; njegovo kraljestvo naj bi bilo kot velika svetovna cesarstva s slavo in bogastvom. Jezus je zavrnil vse te satanove skušnjave. Božjih stvari ni mogoče doseči na tak način. Njegovo delo bo povsem drugačno.

tudi zelo slabe. In če se ne po-
pravim, bo pisal moji materi“

„Ah, ti strela jasna,“ je rekla Pikica. „Še tega se manjka. Kaj ne

Za pečjo

Polonica se je spravila za peč. V roke je vzela „Piko Nogavičko“. Kako je knjiga zanimiva! In kako lepe slike! Muca je legla k njej na klop. Ne more razumeti dekliča, kaj gleda v tisto knjigo. Ah, so ljudje čudni! Pa saj je vseeno. Da je le toplo!



slovinci ob meji

KOROŠKA — Že nekaj let je tradicija Kršćanske kulturne zveze, da prireja na praznik Brezmadežne svojo vsakoletno osrednjo kulturno prireditev v celovškem mestnem gledališču. Letos so uprizorili Bevkovo dramo „Kajn“. Publiki, ki je do zadnjega kotička napolnila mestno gledališče, je drama očitno ugajala, zato ni varčevala z aplavzom.

GORIŠKA — Kar 17 zborov je letos nastopilo na zborovskem tekmovanju, ki mu pravijo cecilijanka. Zbori so prišli iz Goriške, Tržaške, Benečije in Kanalske do-

line. Zelo hvalevredno je, da so pevovodje pri sestavi sporeda dali prednost domačim skladateljem. Ob tem nastopu se je znova pokazala pomembnost cerkvenih zborov. Ti so posebno važni v tistih krajih, kjer je cerkveni zbor edini, ki goji tudi ljudsko in umetno pesem. — Akademija goriške mladine na praznik Brezmadežne šele postaja tradicija, pa se je vendar že tako uveljavila, da se ji obeta krepak razvoj in velika bodočnost. Letos je nastopilo devet mladinskih zborov. Zato jo smemo imenovati prava „mala cecilijanka“. — Lepote Roža, Zilje in Podjune so si ogledali goriški Slovenci na skioptičnem predavanju, ki ga je s 330 barvnimi fotografijami pripravil in podajal g. Vinko Zaletel. Predavanje je bilo v Katoliškem domu in tudi v Števerjanu.

TRŽAŠKA — Ljubitelji slovenske igre so spet lahko prišli na svoj račun. Na Opčinah in v Marijinem domu je gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja s Cankarjevo dramo „Za narodov blagor“.

slovinci po svetu

ARGENTINA — Društvo „Slovenska vas“ v buenosaireškem predmestju Remedios de Escalada je praznovalo svojo dvajsetletnico. Tukaj strnjeno živi največja slovenska skupnost v Argentini. Društvo je proslavilo važno obletnico svojega obstoja z bogatim kulturnim in športnim sporedom. — V buenosaireški Slovenski hiši so praznovali obletnico narodnega praznika 29. oktober. Po maši, darovani za vse, ki so delali za slovenski narod, je sledil govor predsednika Narodnega odbora za Slovenijo ter akademija, na kateri je

človekova razmerja

Menda je človek najbolj razvita žival. V to, da je žival, nisem nikoli dvomil, v tisto razvitost pa večkrat. Sicer pa moram priznati, da imam živali zelo rad.

Najrajši imam pse. Pes je, pravijo, človekov najboljši prijatelj. Čudno.

„Pretepel te bom kot psa,“ često slišimo.

„Laže kot pes!“ pravijo.

„Žre kot pes,“ sem slišal.

In takih metafor je še več. Pravijo, da je nekdo zahrbtn kot pes, da je grd kot garjav pes, da ga zebe kot psa, da se vlačí okoli kot zavržen pes...

Tako ljudje, najbolj razvite živali, o psu. Toda vkljub temu pravijo, da je pes človekov najboljši prijatelj.

Moram reči, da se mi zdi ne navadno, da si je človek, to plemenito bitje, izbral tako sla-

bega prijatelja. In da o svojem najboljšem prijatelju tako grdo misli in govori.

Morda pa drži tisto: Iste vrste ptiči skupaj letajo.

No, ko smo ravno pri ptičih... Vseh vrst jih je tako ljubkih in nežnih perjatcev. Tu so vrabci in lastovke, pa škorci in škrjančki, pa papige in kanarčki. Vsak po svoje nas razveseljuje.

Ljudje pa:

„Ta je tič,“ pravijo o človeku, ki je bolj dvomljive sorte.

„Ptičje možgančke ima,“ pravijo o marsikom, zlasti če je ženska.

Če pa kdo ni oblečen kot maneken, o njem že govore, da je kot ptičje strašilo.

Potem je tu govedo. Znano nam je, da je govedo domača žival, od katere ima človek velike koristi. Kljub temu pa:

„Presneta krava pijana,“ slišimo ponoči.

Resnici na ljubo moram pri-

znati, da krave nisem videl še nikoli pijane, krono stvarstva, ki vzklika protikravja gesla, pa že velikokrat.

Tudi o biku, kravjem ljubimcu, krožijo prav čudne.

„Bik zarukani,“ pravijo človeku, ki ne briljira s silo duha.

Konj, ena najlepših in najplemenitejših živali, ki jo izkoriščamo za vsakovrstna dela in še za zabavo (dirke), tudi ni veliko na boljšem od drugih.

„Zabit je kot konj,“ pravimo. Ali pa:

„Neroden kot konj.“

Vemo pa, da je konj prav spretna žival.

O oslu, konjskem sorodniku, pa vemo toliko slabega, da več ni mogoče. Če hočemo biti posebno žaljivi, vzkliknemo le:

„Osel!“

In če kdo piše po zidovih, brž kdo dopiše:

„Kjer se osel valja, dlako puisti!“

Kot da bi bil osel kriv tega,

nastopila mladinska folklorna skupina iz Castelarja, ki je hotela dokazati, da slovenski narodni plesi nista samo polka in valček. — Na isti dan je Rožmanov zavod v Adroguéju pripravil svoje slavje, namenjeno vsem dobrotnikom zavoda ter staršem zavodarjev. V popoldanskem programu so zavodari igrali Vombergarjevo igro „Čudo kresne noči“ v režiji Marjana Wilenparta, ki je iz nastopajočih izvalil vse njihove igralske talente. Dopoldanski program je bil posvečen Baragovi zadevi z govorom predsednika in s solospевom iz Geržiničevega oratorija „Irenej Friderik Baraga“. — Dekliški zbor slovenskih mladenk iz Castelarja je pripravil svoj vsakoletni koncert, ki je odlično uspel pod vodstvom ge. Savelli-Gaserjeve. — Abituriенти slovenskega srednješolskega tečaja izdajo vsako leto svoj almanah. V letošnjem so opisali razne slovenske pokrajine in različne slovenske skupnosti po svetu. — Ne samo Slovenci v Buenos Airesu, ampak tudi oni v Mendozii so

pripravili prireditev. Mladina je uprizorila Finžgarjevega „Divjega lovca“, ki letos obhaja sedemdesetletnico krstne uprizoritve.

BRAZILIJA — Veliko število rojakov prihaja vsako nedeljo k redni slovenski službi božji v Sao Paulo. Zadnje čase so praznovali kar tri srebrne poroke. Poleg tega so letos romali v svetišče Naše Gospe de Aparecida, ki je velika brazilska božja pot.

AVSTRALIJA — Avstralski Slovenci se z veseljem pripravljajo na visok obisk iz Slovenije. Prišli bodo škof Stanko Lenič, frančiškanski provincial p. Marijan in predstojnica frančiškank m. Favstina. Obiskali bodo različne slovenske centre in se bodo udeležili mednarodnega evarhističnega kongresa v Melbournu. — Z obilnim darom so rojaki iz Sidneya omogočili, da so stolpi slovenske cerkve že pod streho. Tako je dobila cerkev dokončno obliko.

TISTI, KI IMAJO VSE, SAMO TEBE NE, O, MOJ BOG, SE POSMEHUJEJO NJIM, KI IMAJO SAMO TEBE. A JAZ POTREBUJEM TEBE, SAMO TEBE. MOJE SRCE TO PONAHLJA BREZ KONCA. VSE ŽELJE, KI SO ME NOČ IN DAN MUČILE, SO LAŽNIVE IN PRAZNE DO TEMELJEV. KAKOR NOČ, KI V ŽALOSTNEM MRAKU SKRITO TLAČI ŽELJO PO LUČI. TAKO GLOBOKO V MOJI NOTRANJOSTI VSTAJA KRIK: POTREBUJEM TE, SAMO TEBE, O GOSPOD!

Rabindranath Tagore

OH, OTROCI, PRIJATELJI MILI, NE BOJTE SE ŽIVLJENJA! KAKO DOBRO JE ŽIVETI, KADAR STORIŠ KAJ DOBREGA IN RESNIČNEGA!

Dostojevski

da tako številni ljudje obožujejo straniščno poezijo.

Zadnje čase, ko se je svet zmanjšal in meje niso več ovira, smo posegli tudi po bolj eksotičnih primerjavah.

„Pavijan!“ si kličejo med seboj promenadni levi.

Saj res! Levi! Lev — kralj živali. Uporabljamo pa ga za označevanje z briljantno pomazanih puhloglavcev v italijanski konfekciji. To se mora ubogi kralj žreti zaradi tega!

Če kakšno dekle ni posebnost lepo, se zasliši:

„Taka je kot krokodil!“

Če pa je nekoliko bolj živahne sorte, pravijo:

„Opica!“

Za označevanje deklet mora često posoditi svoje ime tudi ena izmed najbolj skromnih domačih živali.

„Koza! Koza domišljava!“ si kličejo mladostniki.

Koza pa je, kot rečeno, ena

izmed najbolj skromnih domačih živali in z domišljavostjo nima ničesar skupnega.

Pravimo tudi:

„Molk je zlato!“

V isti sapi pa se razjezimo na ne preveč zgovornega sobesednika:

„Zakaj molčiš kot riba?“

Kot da bi bila riba kriva tega, da ni slavna po zgovornosti.

*

Skoraj pa bi pozabil na to, da živali uporabljamo tudi pri laskanju. Pravimo:

„Ta je pa mucka!“

Ali pa:

„Dobra riba, krasna srna!“

In spomladi po parkih veliko govore o golobčkih, muckih, piškah, račkah in zajčkih.

Uboge živali! Kot da bi bile kaj krive.

Spremljajo pa nas od rojstva do smrti.

Evgen Jurič



mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujno.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU** vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač **MILENA GRATZA**, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Finsterwalderstr.) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● **ZVER IVAN**, diplomirani pravnik, je izvedenec in sodno zaprisežen tolmač in prevajalec za več jezikov. Rešuje tudi vse pravne zadeve. Rojaki v Franciji, obračajte se z zaupanjem nanj! Naslov: Ivan ZVER, 30 rue de l'Abbe Grégoire, 54 Nancy, France.

● **SLOVENEK** v Nemčiji, 22 let, 170 cm, želi spoznati razumevajočo in skromno dekle. Ločenka in dekleta s sumljivo preteklostjo izključene. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani spodaj. (Štev. 2).

● **SLOVENKA**, stara 20 let, zaposlena v tujini, bi rada spoznala slo-

venskega fanta, starega od 20 do 26 let. Alkoholiki izključeni. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani spodaj. (Štev. 3).

● **SLOVENSKI FANT**, star 26 let, trenutno zaposlen v Zap. Nemčiji, bi rad spoznal slovensko dekle v starosti od 19 do 24 let, pošteno in resno. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani spodaj. (Štev. 3).

● **NAPRODAJ** je v Mariboru (Ljubljanska 74) enonadstropna HIŠA (dve stanovanji, eno prazno) z velikim vrtom. Informacije daje: Anica Medic, Calle A. Rivas 1533, Morón, Pcia. Buenos Aires, Argentina.

● **PRODAM** obnovljeno MONTAŽNO HIŠICO z vrtom, skupno 700 m², stanovanje opremljeno, vseljivo takoj. Videm—Krško. Cena 40.000.— DM. Informacije: Štefan Pavlič, 8 München 2, Kapuzinerstraße 13/I. Ogleđ pri Gabrič Albina, Dobrova 5, p. Senovo.

● **STANOVANJE (GARSONJERO)**, sestojee iz velike sobe, predsobe, majhne kuhinje, z balkonom in kopalnico z WC, vse centralno ogrevano, v središču Ljubljane, prodam. Zraven je tudi garaža. Vseljivo po dogovoru. Cena je 28.000 DM. Ponudbe poslati na: Viljem STERNAD, 731 Plochingen, Plochingen Kopf 153, Westdeutschland.

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELOVCU

Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt (Austria), priporoča naslednje knjige:

● *Ljubo Sirc: NESMISEL IN SMISEL. 190 strani, broširano, 60.— šil.*

V tej knjigi opisuje pisatelj (sedaj že nekaj let univerzitetni profesor v Glasgowu na Škotskem), kako je njega, bivšega partizana, kmalu po koncu vojne OZNA aretirala in ga vlačila po svojih zaporih — pod pretvezo, da je špijoniral za zahodne zaveznike. V knjigi je v napeti zgodbi orisana vsa zlaganost stalinistično-komunistične justice in v njej se srečujemo z zanimivimi imeni, tako na strani zasliševalcev kot tudi na strani žrtev. Knjiga je edinstveni dokument polpretekle zgodovine na Slovenskem in bo lahko nekoč služila kot dragoceno gradivo.

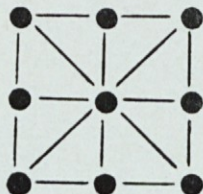
● *Karel Mauser: LJUDJE POD BIČEM (3 deli). 1024 str., broširano, vsi trije deli samo 140.— šil.*

To je povest (roman), ki pripoveduje o času tik pred drugo svetovno vojno, o dobi okupacije in prvih povojnih letih. To ni le leposlovno delo, temveč tako rekoč tudi dokument...

Junaki se v razvoju dejanja vsak na svoj način rešujejo izpod biča: nadučitelj Razpet se mu umakne s samomorom, Nataša se reši v umiranju, Lidija v blaznosti, Bregar pa tik pred rešitvijo propade. Najdaljšo, a najslajšo pot pa prehodita Silva in Žalar, ki rasteta pod pritiski v okolju in iz očičujočega duševnega trpljenja v ljubezen in svobodo.

da bo krajši čas!

FIGURE



Tako razpostavljene figure ustvarjajo osem vrst po tri figure: tri navpične vrste, tri vodoravne in dve diagonalni (vrste so označene s črtami).

Kako je mogoče s premikom le dveh figur dobiti deset vrst po tri figure?

ZMENEK

Trije prijatelji se ločijo na trgu vasi Ajda, s katerega se ce-

čprav vsega, kar piše, ne razume. Zakaj? Vajen je domačega narečja, ki se je zaradi prisilnega potujčevanja v zadnjih sto letih zelo spremenilo. V govorjenju so sprejeli precej italijanskih in furlanskih besed.

Pa še nekaj je, kar ga spravlja v zadrego pri govorjenju. Boji se, da ga sobesednik ne bo razumel, če bi z njim govoril v narečju. List „Matajur“ pa prejema vse gostilne in je na voljo gostom.

Najin sogovornik je postajal vse bolj zgovoren in domač. Začel nama je naštevati priimke: Blasut, Martinelli, Cragno lin in Budac. Saj to so vendar le spremenjeni v tujo obliko nekdanji slovenski priimki: Blažut, Matinčič, Kranjc in Budac.

Kaj pa imena travnikov, njiv in gozdov, naju je zanimalo.

Naštel nama jih je celo vrsto in pripomnil: „Ta zemlja nosi pečat našega bivanja že od naselitve Slovencev. Več kot eno stoletje so si naši oblastniki prizadevali da bi zbrisali ali vsaj zameglili to našo podobo. Le poslušajta, kako lepo „po naše“ zvenijo imena, kot so: Ulika, Hrib, Podblek,

pijo tri čisto ravne ceste, ki peljejo ena v Boršt, druga v Cmrk, tretja pa h gostilni v Dvoru: ta leži ob cesti med Borštom in Cmrkom, ki je tudi čisto ravna. Zmenijo se, da se dobe v Borštu.

Janez je prevozil na kolesu 25 km od Ajde od Bošta, Marko je naredil v malem avtu ovinek skozi Cmrk, Saša pa na motorju skozi Dvor. Vsi trije so vozili ves čas enakomerno. Markova hitrost je bila petkrat večja, Saševa pa dvakrat večja od Janezove.

Ko je Marko prispel v Cmrk, je Janez naredil 13 km. Vsi trije so odpeljali iz Ajde obenem in so prispeli v Boršt istočasno.

Kje se je nahajal Janez, ko je prispel Saša v Dvor?

Robjeca, Postarac, Podranac, Podobja, Podpalica, Pekov, Lazina, Podkras, Krajac, Podjzbina, Zahost, Ostri rob, Plana, Paluga, Ravna, Zaravna, Zakazona, Podpraprot, Podbršljan, Kriplja, Počivalo, Blek, Mijevalica.“

Potem sva nadaljevala pot še v najzahodnejše vasi Beneške Slovenije: Flejpano, Bratine, Ovšje, Podkras in Potočno. Uradna imena teh vasi so: Flaipana, Frattinis, Cretto di Sopra, Cretto di Sotto in Potuccina.

V Flejpani sva ustavila pred vaško gostilno. Sprejela naju je prijazna gostilničarka Angelika. Bila sva presenečena, ker nama je na pozdrav odgovorila „po naše“. Pri prvih besedah se ji je malo zatikalo, potem pa ji je govorica gladko stekla.

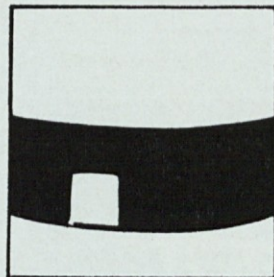
(Po „Delu“)

REŠITEV PREJŠNJE UGANKE

IMENA IN PRIIMKI: Gospodu Fabijančiču je ime Damijan.

Na osnovi podatkov je mogoče sestaviti naslednjo razpredelnico:

PREPROSTA RISBA



Kaj pomeni ta preprosta risba? Vsakemu človeku njegova domišljija pove kaj drugega. Najboljše odgovore bomo z imenom ali s kraticami, kakor bo pač kdo želel, objavili v aprilski številki.

(Rešitev uganek prihodnjič)

PRIIMEK	IME	
	MOŽA	ŽENE
Avguštin		Fabijana
Božič	y	
Cvetkovič		
Damijanovič	Avgust	y
Fabijančič		Boža
x	Fabijan	Avgusta

Dalje lahko sklepamo takole: x ne more biti Božič, ker bi bil v tem primeru $y = \text{Fabijan}$ in bi bili tako dve Fabijani. Zato mora biti $x = \text{Cvetkovič}$ in y (ki ne more biti ne Avgust, ne Božo, ne Damijan) mora biti Cvetko. Sedaj razpredelnico zlahka izpopolnimo. Njena končna podoba je taka:

PRIIMEK	IME	
	MOŽA	ŽENE
Avguštin	Božo	Fabijana
Božič	Cvetko	Damijana
Cvetkovič	Fabijan	Avgusta
Damijanovič	Avgust	Cvetka
Fabijančič	Damijan	Boža

PREPROSTA RISBA

Rešitev januarske preproste risbe bomo objavili v marčni številki, da bo dovolj časa za odgovore reševalcev.

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W.9.

(Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albergasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Slov. dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Mittelstädterstr. 91/0. (Tel. 071 21 — 3 51 98).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 — 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 7 85 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50-44-15).